

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI A.Ş.**

**31 ARALIK 2016 TARİHİ
İTİBARIYLA FİNANSAL
TABLOLAR VE BAĞIMSIZ
DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

**Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
Banka Meclisi'ne**

Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2016 tarihli finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile, önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil, finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki finansal tablolar, Banka'nın 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim Uluslararası Denetim Standartlarına ("UDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Uluslararası Muhasebe Meslek Mensubu Etik Standartlar Kurulu tarafından yayımlanan Muhasebe Meslek Mensupları için Etik Kurallar'a (Etik Kurallar) uygun olarak Banka'dan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüze dayanak oluşturmak için yeterli ve uygun olduğuna inanıyoruz.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Banka yönetimi; finansal tabloların Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyen finansal tabloların hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Banka'yı tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Banka'nın finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. UDS'lere uygun olarak yürütülen bir denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

UDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim süresince meslekî muhakememizi kullanmakta ve meslekî şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak sağlayacak yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Şartlara uygun olan denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir. Ancak bu değerlendirme, Banka'nın iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirme amacı taşımaz.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yönetim tarafından yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimce işletmenin sürekliliği esasının kullanılmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Banka'nın sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların açıklamalar dâhil olmak üzere genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları, gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED**

İstanbul, 27 Şubat 2017

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
FİNANSAL DURUM TABLOSU	1
KÂR VEYA ZARAR TABLOSU	2
DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU.....	3
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU.....	4
NAKİT AKIŞ TABLOSU.....	5
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR.....	6-52
NOT 1 GENEL BİLGİ	6
NOT 2 SUNUM ESASLARI	6-12
NOT 3 ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ	13-22
NOT 4 FİNANSAL RISK YÖNETİMİ.....	22-39
NOT 5 ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR	40
NOT 6 BANKALARDAN ALACAKLAR	40
NOT 7 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR	40
NOT 8 VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR	41
NOT 9 SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR	41-42
NOT 10 ALTIN REZERVLERİ	42
NOT 11 MADDİ DURAN VARLIKLAR.....	43
NOT 12 MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR.....	43
NOT 13 DİĞER VARLIKLAR	44
NOT 14 TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR.....	44
NOT 15 BANKALARA BORÇLAR	44
NOT 16 DİĞER MEVDUATLAR.....	45
NOT 17 ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR	45
NOT 18 DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ	45
NOT 19 DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER.....	45
NOT 20 VERGİLER	46-47
NOT 21 KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	48
NOT 22 NET FAİZ GELİRİ.....	49
NOT 23 NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ	49
NOT 24 TEMETTÜ GELİRİ.....	50
NOT 25 KUR FARKI KÂRI, NET	50
NOT 26 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ.....	50
NOT 27 TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER	50
NOT 28 SERMAYE.....	51
NOT 29 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER	51
NOT 30 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	51
NOT 31 İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER	52
NOT 32 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR.....	52

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		31 Aralık 2016	31 Aralık 2015	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
	Notlar	Bin TL	Bin TL	Milyon ABD Doları (*)	Milyon ABD Doları(*)
VARLIKLAR					
Nakit değerler (yabancı ve madeni para)		6.391.396	4.288.758	1.816	1.475
Bankalardan alacaklar	6	126.796.152	119.358.618	36.030	41.051
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	7	300.360.047	250.621.667	85.349	86.195
Verilen kredi ve avanslar	8	37.605.769	22.732.701	10.686	7.818
Satılmaya hazır finansal varlıklar	9	917.956	753.092	261	259
Altın rezervi	10	49.866.248	51.507.033	14.170	17.715
Maddi duran varlıklar	11	681.885	679.171	194	234
Maddi olmayan varlıklar	12	3.761	5.021	1	2
Diğer varlıklar	13	241.037	193.003	68	66
Toplam varlıklar		522.864.251	450.139.064	148.575	154.815
YÜKÜMLÜLÜKLER					
Tedavüldeki banknotlar	14	122.959.913	103.042.636	34.940	35.439
Bankalara borçlar	15	285.089.599	249.463.369	81.011	85.797
Diğer mevduatlar	16	30.009.096	34.247.313	8.527	11.779
Uluslararası kuruluşlara borçlar	17	53.354	14.082	15	5
Diğer alınan banka kredileri	18	50.320	26.505	14	9
Diğer yükümlülükler	19	2.065.647	1.582.650	587	544
Vergi yükümlülüğü	20	-	441.338	-	152
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	20	10.673.874	6.519.630	3.033	2.242
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	21	194.805	172.191	55	59
Toplam yükümlülükler		451.096.608	395.509.714	128.182	136.026
ÖZ SERMAYE					
Ödenmiş sermaye	28	47.464	47.464	13	16
Birikmiş kâr		64.915.649	51.111.838	18.446	17.579
Diğer yedekler		6.804.530	3.470.048	1.934	1.193
Toplam öz sermaye		71.767.643	54.629.350	20.393	18.788
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖZ SERMAYE					
		522.864.251	450.139.064	148.575	154.815

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden Banka tarafından açıklanan 31 Aralık 2015 ve 2016 tarihlerine ait resmi döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 2.d).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KÂR VEYA ZARAR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2016 Bin TL	2015 Bin TL	2016 Milyon ABD Doları (*)	2015 Milyon ABD Doları (*)
Faiz gelirleri	22	11.471.095	8.358.772	3.794	3.074
Faiz giderleri	22	(3.119.710)	(1.997.385)	(1.032)	(734)
Net faiz geliri	22	8.351.385	6.361.387	2.762	2.340
Ücret ve komisyon geliri	23	502.302	477.292	166	175
Ücret ve komisyon gideri	23	(17.174)	(14.535)	(6)	(5)
Net ücret ve komisyon geliri	23	485.128	462.757	160	170
Temettü geliri	24	6.562	6.355	2	2
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar değer artış/(azalışı)		(932.835)	(1.271.316)	(309)	(467)
Kur farkı kârı/(zararı), net	25	22.188.660	21.077.977	7.339	7.749
Diğer faaliyet geliri		3.704	3.877	1	1
Krediler değer düşüklüğü zararları	8	(968.019)	(911.958)	(320)	(335)
Diğer faaliyet giderleri	26	(1.004.408)	(923.896)	(332)	(340)
Vergi öncesi kâr		28.130.177	24.805.183	9.303	9.120
Vergi (gideri)	20	(5.014.201)	(4.068.332)	(1.659)	(1.496)
Net dönem kârı		23.115.976	20.736.851	7.644	7.624

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi Banka döviz alış kurlarının ortalaması kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 2.d.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2016 Bin TL	2015 Bin TL
Net dönem kârı		23.115.976	20.736.851
Diğer kapsamlı gelir			
<i>Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar</i>			
Altın rezervi değer artış/(azalışı)		3.787.576	1.176.445
Altın rezervi değer artış/(azalışı) üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	(757.515)	(235.289)
Kıdem tazminatı aktüeryal kazanç / (kayıp)		-	-
Kıdem tazminatı aktüeryal kazanç / (kayıp) üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi		-	-
<i>Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar</i>			
Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişim	9	164.864	124.662
Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişim üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	(7.589)	(5.600)
Döneme ait toplam kapsamlı gelir		26.303.312	21.797.069

Sayfa 6-52 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye		Diğer Yedekler				Birikmiş kârlar	Toplam
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Satılmaya hazır finansal varlık değeri	Altın rezervi değeri	Aktüeryal (kayıp) /kazanç	Diğer		
1 Ocak 2015 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	563.374	1.837.584	2.490	6.382	36.184.785	38.642.079
Nakit temettüleri	-	-	-	-	-	-	(5.809.798)	(5.809.798)
Net dönem kârı/(zararı)	-	-	-	-	-	-	20.736.851	20.736.851
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	-	-	119.062	941.156	-	-	-	1.060.218
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	119.062	941.156	-	-	20.736.851	21.797.069
1 Ocak 2016 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	682.436	2.778.740	2.490	6.382	51.111.838	54.629.350
Nakit temettüleri	-	-	-	-	-	-	(9.312.165)	(9.312.165)
Net dönem kârı/(zararı)	-	-	-	-	-	-	23.115.976	23.115.976
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	-	-	157.275	3.030.061	-	-	-	3.187.336
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	157.275	3.030.061	-	-	23.115.976	26.303.312
Diğer(*)	-	-	-	-	-	147.146	-	147.146
31 Aralık 2016 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	839.711	5.808.801	2.490	153.528	64.915.649	71.767.643

(*) TCMB Kanunu'nun 59. Maddesi gereğince ihtiyat akçesi içerisinde yer alan hususi ihtiyatlara transfer edilmiş zamanaşımına uğrayan banknotları ifade etmektedir.

Sayfa 6-52 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.**31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
NAKİT AKIŞ TABLOSU**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2016 Bin TL	2015 Bin TL
Faaliyetlerde (kullanılan)/sağlanan nakit akımları			
Net dönem kârı		23.115.976	20.736.851
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	31.511	29.726
Maddi olmayan varlıkların itfa gideri	12	2.629	1.437
Kıdem tazminatı karşılığı	21	32.055	36.032
Net faiz geliri	22	(8.351.385)	(6.361.387)
Temettü geliri	24	(6.562)	(6.355)
Net komisyon geliri	23	(485.127)	(462.757)
Vergi gideri	20	5.014.201	4.068.332
Gerçekleşmemiş kur/fiyat farkı geliri,net		(20.757.220)	(9.794.683)
Finansal varlıklar değer (artış)/azalışı,net		803.010	729.891
Maddi duran varlıkların satışından kaynaklanan (kâr)/zarar		264	1.747
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		(600.648)	8.978.834
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişim:			
Altın rezervlerindeki net değişim		6.082.579	(1.562.841)
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılacak finansal varlıklardaki değişim		(2.438.117)	34.257.337
Verilen kredi ve avanslardaki net değişim		(11.791.427)	(1.405.789)
Diğer varlıklardaki net değişim		701.236	651.217
Tedavüldeki banknotlardaki net değişim		20.062.434	17.924.414
Bankalara borçlardaki net değişim		(3.027.523)	260.637
Diğer mevduatlardaki net değişim		(4.184.629)	4.352.053
Diğer yükümlülüklerdeki net değişim		3.966.507	(6.422.876)
Ödenen vergiler		(2.066.541)	(2.060.693)
Ödenen kıdem tazminatları	21	(9.441)	(6.032)
Alınan faizler		11.164.471	8.112.997
Ödenen faizler		(3.173.285)	(2.100.690)
Alınan komisyonlar		489.186	468.243
Ödenen komisyonlar		(14.925)	(14.510)
Faaliyetlerden sağlanan/(kullanılan) nakit, net		15.159.877	61.432.301
Yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan varlık alımları	11-12	(35.858)	(62.407)
Alınan temettü		6.562	6.355
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit, net		(29.296)	(56.052)
Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Kullanılan/(ödenen) banka kredileri, net		63.074	(47.965)
Ödenen temettüler		(9.312.165)	(5.809.798)
Finansman faaliyetlerinde kullanılan nakit, net		(9.249.091)	(5.857.763)
Döviz kurlarındaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		3.662.948	2.776.887
Nakit ve nakit benzerlerindeki değişim		9.542.450	58.295.373
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	30	123.576.943	65.281.570
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	30	133.119.393	123.576.943

Sayfa 6-52 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("TCMB Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" ünvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Banka'nın İdare Merkezi Ankara'da olup, Anafartalar Mahallesi İstiklal Cad. 10 Ulus, 06050 Altındağ Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şubesi olup, yurt dışı şubesi bulunmamaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla personel sayısı 4.564'dır (31 Aralık 2015: 4.746).

Banka'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Banka'nın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ("T.C. Hükümeti") ile birlikte Türk Lirası'nın ("TL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, TL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin TL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Banka'ca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) TL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlenmesini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

NOT 2 – SUNUM ESASLARI

(a) Türk Lirası Mali Tablolar

Bu finansal tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu finansal tablolar yasal kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Bu finansal tablolar 9 Mart 2017 tarihinde Banka Meclisi'nde onaylandıktan sonra 2017 yılı Nisan ayı içerisinde gerçekleştirilecek olan Banka Genel Kurulu'nun görüşüne sunulacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

UFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolar, önemli muhasebe tahminlerinin kullanılmasının yanı sıra Banka'nın muhasebe politikalarının uygulanmasında yönetimin değerlendirmelerini de içermektedir. Önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımların finansal tablolara önemlilik arz ettiği alanlar Not 5'te açıklanmıştır.

Aşağıdaki yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar cari yılda Banka tarafından uygulanmış ve bu finansal tablolarda raporlanan tutarlara ve yapılan açıklamalara etkisi olmuştur. Bu finansal tablolarda uygulanmış, fakat raporlanan tutarlar üzerinde etkisi olmayan diğer standart ve yorumların detayları da ayrıca bu bölümün ilerleyen kısımlarında açıklanmıştır.

Banka'nın sunum ve dipnot açıklamalarını etkileyen yeni ve revize edilmiş standartlar

a) Finansal tablolarda raporlanan tutarları ve dipnotları etkileyen UFRS'lerde yapılan değişiklikler

Bulunmamaktadır.

b) 2016 yılından itibaren geçerli olup, Banka'nın finansal tablolarını etkilemeyen standartlar, mevcut standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

UFRS 14	<i>Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları¹</i>
UFRS 11 (Değişiklikler)	<i>Müşterek Faaliyetlerde Edinilen Payların Muhasebeleştirilmesi¹</i>
UMS 16 ve UMS 38 (Değişiklikler)	<i>Amortisman ve İfa Payları İçin Uygulanabilir Olan Yöntemlerin Açıklanması¹</i>
UMS 16 ve UMS 41 (Değişiklikler)	<i>Tarımsal Faaliyetler: Taşıyıcı Bitkiler¹</i>
UMS 27 (Değişiklikler)	<i>Bireysel Finansal Tablolarda Özkaynak Yöntemi¹</i>
2012-2014 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>UFRS 5, UFRS 7, UMS 19, UMS 34¹</i>
UMS 1 (Değişiklikler)	<i>Açıklama Hükümleri¹</i>
UFRS 10, UFRS 12 ve UMS 28 (Değişiklikler)	<i>Yatırım İşletmeleri: Konsolidasyon İstisnalarının Uygulanması¹</i>

¹ 1 Ocak 2016 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

UFRS 14 *Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları*

UFRS 14 *Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları* standardı uyarınca Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını ilk defa uygulayacak bir işletmenin, belirli değişiklikler dahilinde, 'düzenlemeye dayalı erteleme hesaplarını' hem UFRS'ye göre hazırlayacağı ilk finansal tablolarında hem de sonraki dönem finansal tablolarında önceki dönemde uyguladığı genel kabul görmüş muhasebe standartlarına göre muhasebeleştirmeye devam etmesine izin verilir.

UMSK, 1 Ocak 2016 tarihi ve/veya bu tarih sonrasında şirketlerin hazırlayacağı ilk UFRS finansal tabloları için geçerli olacak UFRS 14 standardını, 30 Ocak 2014 tarihinde yayımlamıştır.

UFRS 11 (Değişiklikler) *Müşterek Faaliyetlerde Edinilen Payların Muhasebeleştirilmesi*

Bu standart, işletme teşkil eden müşterek bir faaliyette pay edinen işletmenin:

- UFRS 11'de belirtilen kurallara aykırı olanlar haricinde, UFRS 3 ve diğer UFRS'lerde yer alan işletme birleşmeleriyle ilgili tüm muhasebeleştirme işlemlerinin uygulaması ve
- UFRS 3 ve diğer UFRS'ler uyarınca işletme birleşmelerine ilişkin açıklanması gereken bilgileri açıklamasını öngörür.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

- b) 2016 yılından itibaren geçerli olup, Banka'nın finansal tablolarını etkilemeyen standartlar, mevcut standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

UMS 16 ve UMS 38 (Değişiklikler) *Amortisman ve İtfa Payları İçin Uygulanabilir Olan Yöntemlerin Açıklanması*

Bu değişiklik, maddi duran varlıklar için bir varlığın kullanımı sonucunda oluşan faaliyetlerden elde edilen gelire dayalı amortisman yönteminin kullanılmasının uygun olmadığına açıklık getirirken, aksi ispat edilene kadar hukuken geçerli öngörü olan ve yalnızca maddi olmayan duran bir varlığın gelir ölçümü olarak ifade edildiği nadir durumlarda ya da maddi olmayan duran varlıktan elde edilen gelir ile ekonomik faydaların birbiriyle yakından ilişkili olduğunun kanıtlandığı durumlarda maddi olmayan duran varlıklar için bir varlığın kullanımı sonucunda oluşan faaliyetlerden elde edilen gelire dayalı itfa yönteminin kullanılmasının uygun olmadığı görüşünü de ileri sürmüştür. Bu değişiklik ayrıca bir varlığın kullanılması sonucunda üretilen bir kalemin gelecek dönemlerde satış fiyatında beklenen düşüşlerin bir varlığın, teknolojik ya da ticari bakımdan eskime beklentisini işaret edebileceği ve sonrasında varlığa ilişkin gelecekteki ekonomik faydalarda düşüşün göstergesi olabileceği konusuna değinen açıklamalara da yer verir.

UMS 16 ve UMS 41 (Değişiklikler) *Tarımsal Faaliyetler: Taşıyıcı Bitkiler*

Bu standart, 'taşıyıcı bitkilerin', UMS 41 standardı yerine, maddi duran varlıklar sınıflandırması altında, ilk muhasebeleştirme kaydı sonrasında maliyet ya da yeniden değerlendirme esasına göre ölçülmesine imkân sağlayacak şekilde UMS 16 standardı kapsamında ele alınmasını belirtir. Bu standartta ayrıca 'taşıyıcı bitki' tarımsal ürünlerin üretimi veya temini için kullanılan, bir dönemden fazla ürün vermesi beklenen ve önemsiz kalıntı satışları dışında tarımsal ürün olarak satılma olasılığının çok düşük olduğu yaşayan bir bitki olarak tanımlanmıştır. Bu standartta taşıyıcı bitkilerden yetiştirilen ürünlerin UMS 41 standardının kapsamında olduğu da belirtilmektedir.

UMS 27 (Değişiklikler) *Bireysel Finansal Tablolarda Özkaynak Yöntemi*

Bu değişiklik işletmelerin bireysel finansal tablolarında bağlı ortaklıklar ve iştiraklerdeki yatırımların muhasebeleştirilmesinde özkaynak yönteminin kullanılması seçeneğine izin vermektedir.

2012-2014 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler

UFRS 5: Satış amaçlı elde tutulan bir duran varlığın ortaklara dağıtım amacıyla elde tutulan duran varlığa sınıflandığı ya da tam tersinin olduğu durumlara ve bir varlığın ortaklara dağıtım amacıyla elde tutulan olarak sınıflandırılmasına son verildiği durumlara ilişkin ilave açıklamalar getirmektedir.

UFRS 7: Bir hizmet sözleşmesinin devredilen bir varlığın devamı olup olmadığı ve ara dönem finansal tablo açıklamalarındaki mahsuplaştırma işlemi konusuna netlik getirmek amacıyla ilave bilgi verir.

UMS 19: Emeklilik sonrası faydalara ilişkin uygulanan iskonto oranını hesaplamasında kullanılan nitelikli şirket tahvillerinin, ödenecek faydaların para biriminden olması gerektiğine açıklama getirir.

UMS 34: Bilginin 'ara dönem finansal raporda başka bir bölümde' açıklanmasına açıklık getirmektedir.

UMS 1 (Değişiklikler) *Açıklama Hükümleri*

Bu değişiklikler; finansal tablo hazırlayıcılarının finansal raporlarını sunmalarına ilişkin olarak farkında olunan zorunluluk alanlarında dar odaklı iyileştirmeler içermektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

- b) 2016 yılından itibaren geçerli olup, Banka'nın finansal tablolarını etkilemeyen standartlar, mevcut standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

UFRS 10, UFRS 12 ve UMS 28 (Değişiklikler) Yatırım İşletmeleri: Konsolidasyon İstisnalarının Uygulanması

Bu değişiklik, yatırım işletmelerinin konsolidasyon istisnasını uygulamaları sırasında ortaya çıkan sorunlara aşağıdaki şekilde açıklık getirir:

- Ara şirket için konsolide finansal tablo hazırlanmasına ilişkin istisnai durum, bir yatırım işletmesinin tüm bağlı ortaklıklarını gerçeğe uygun değer üzerinden değerlediği hallerde dahi, yatırım işletmesinin bağlı ortaklığı olan ana şirket için geçerlidir.
- Ana şirketin yatırım faaliyetleri ile ilgili olarak hizmet sunan bir bağlı ortaklığın yatırım işletmesi olması halinde, bu bağlı ortaklık konsolidasyona dahil edilmemelidir.
- Bir iştirakin ya da iş ortaklığının özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirildiği hallerde, yatırım işletmesinde yatırım işletmesi amacı gütmeyen bir yatırımcı iştirakteki ya da iş ortaklığındaki payları için uyguladığı gerçeğe uygun değer ölçümünü kullanmaya devam edebilir.
- Tüm iştiraklerini gerçeğe uygun değerden ölçen bir yatırım işletmesi, yatırım işletmelerine ilişkin olarak UFRS 12 standardında belirtilen açıklamaları sunar.

- c) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Banka henüz yürürlüğe girmemiş aşağıdaki standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen aşağıdaki değişiklik ve yorumları henüz uygulamamıştır:

UFRS 10 ve UMS 28 (Değişiklikler)	<i>Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Aynı Sermaye Katkıları</i>
UMS 12 (Değişiklikler)	<i>Gerçekleşmemiş Zararlar için Ertelenmiş Vergi Varlığı Muhasebeleştirilmesi¹</i>
UMS 7 (Değişiklikler)	<i>Açıklama Hükümleri¹</i>
UFRS 9	<i>Finansal Araçlar²</i>
UFRS 15	<i>Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat²</i>
UFRS 15 (Değişiklikler)	<i>Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat²</i>
UFRS 2 (Değişiklikler)	<i>Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçülmesi²</i>
UFRS 16	<i>Kiralama İşlemleri³</i>
UFRS 4 (Değişiklikler)	<i>UFRS 9 'Finansal Araçlar' Standardının UFRS 4 'Sigorta Sözleşmeleri' Standardı ile Birlikte Uygulanması</i>
UFRS Yorum 22	<i>Yabancı Para Cinsinden İşlemler ve Avans Değerlendirmeleri²</i>
UMS 40 (Değişiklikler)	<i>Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Transferleri²</i>
2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>UFRS 1², UFRS 12¹, UMS 28²</i>

¹ 1 Ocak 2017 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

² 1 Ocak 2018 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

³ 1 Ocak 2019 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

UFRS 10 ve UMS 28 (Değişiklikler) Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Aynı Sermaye Katkıları

Bu değişiklik ile bir yatırımcı ile iştirak veya iş ortaklığı arasındaki varlık satışları veya aynı sermaye katkılarından kaynaklanan kazanç veya kayıpların tamamının yatırımcı tarafından muhasebeleştirilmesi gerektiği açıklığa kavuşturulmuştur.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

c) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

UMS 12 (Değişiklikler) *Gerçekleşmemiş Zararlar için Ertelenmiş Vergi Varlığı Muhasebeleştirilmesi*

Bu değişiklik aşağıdaki konulara açıklık getirmektedir:

- Gerçeğe uygun değeri ile ölçülen borçlanma araçları ile vergisel açıdan vergi açısından maliyet değeri ile ölçülen borçlanma araçları üzerindeki gerçekleşmemiş zararlar, yatırımcının bu borçlanma aracının defter değerini satış ya da kullanım yoluyla geri kazanabileceğine bakılmaksızın indirilebilir bir geçici fark oluşmasına sebebiyet verir.
- Bir varlığın defter değeri gelecekte elde edilebilecek vergilendirilebilir kâr tahminine sınırlama getirmez.
- Gelecekte elde edilebilecek vergilendirilebilir kâr tahminleri indirilebilir geçici farkların ortadan kalkması sonucu ortaya çıkan vergi indirimlerini dikkate almaz.
- İşletme bir ertelenmiş vergi varlığını diğer ertelenmiş vergi varlıkları ile birlikte değerlendirmelidir. Vergi kanunlarının mali zararların kullanımını engellediği durumlarda, işletme bir ertelenmiş vergi varlığını aynı türden diğer ertelenmiş vergi varlıkları ile birlikte değerlendirmelidir.

UMS 7 (Değişiklikler) *Açıklama Hükümleri*

Bu değişiklik; finansal tablo kullanıcılarının finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerdeki değişimleri inceleyebileceği açıklamalar sunması gerektiği konusuna açıklık getirmektedir.

UFRS 9 *Finansal Araçlar*

Kasım 2009'da yayınlanan UFRS 9 finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü ile ilgili yeni zorunluluklar getirmektedir. UFRS 9'da Ekim 2010'da yapılan değişiklik finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü ve kayıtlardan çıkarılması, Kasım 2013'te yapılan değişiklik ise genel riskten korunma muhasebesi ile ilgili yeni hükümleri içermektedir. Temmuz 2014'de yayınlanan UFRS 9 standardının revize edilmiş diğer versiyonu a) finansal varlıkların değer düşüklüğü gereksinimleri ve b) "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal yükümlülükler" ile yayımlanan sınıflama ve ölçüm gereksinimlerine getirilen sınırlı değişiklikleri içerir.

UFRS 15 *Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat*

UFRS 15 standardındaki yeni beş aşamalı model, hasılatın muhasebeleştirme ve ölçümü ile ilgili gereklilikleri açıklamaktadır.

Modeldeki beş aşama aşağıdaki gibidir:

- Müşteri sözleşmelerinin tespit edilmesi
- Satış sözleşmelerindeki performans yükümlülüklerinin tespit edilmesi
- İşlem fiyatının belirlenmesi
- Sözleşmelerdeki işlem fiyatını performans yükümlülüklerine dağıtılması
- Şirket performans yükümlülüklerini yerine getirdiğinde gelir kaydedilmesi

UFRS 15 (Değişiklikler) *Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat*

Bu değişiklik standardın üç boyutuna (performans yükümlülüklerinin tespit edilmesi, asil vekil değerlendirmesi ve lisanslama) açıklık getirmekte ve tadil edilmiş sözleşmeler ile tamamlanmış sözleşmeler için geçiş sürecinde bazı kolaylıklar sağlamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

c) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

UFRS 2 (Değişiklikler) *Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçülmesi*

Bu değişiklik performans koşulu içeren nakde dayalı hisse bazlı ödeme işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, net takas özelliği olan hisse bazlı ödeme işlemlerinin sınıflandırılması ve nakde dayalı hisse bazlı ödeme işlemlerinin özkaynağa dayalı hisse bazlı ödeme işlemlerine dönüştürülürken muhasebeleştirilmesi konularında standarda açıklıklar getirmektedir.

UFRS 16 *Kiralama İşlemleri*

Bu yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoya alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. UFRS 16, UMS 17 ve UMS 17 ile ilgili yorumların yerine geçecek olup 1 Ocak 2019 tarihi ve sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren geçerli olacaktır. UFRS 15 "Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat" standardı da uygulandığı sürece UFRS 16 için erken uygulama mümkün olacaktır.

UFRS 4 (Değişiklikler) *UFRS 9 'Finansal Araçlar' Standardının UFRS 4 'Sigorta Sözleşmeleri' Standardı ile Birlikte Uygulanması*

Bu değişiklik UFRS 4 kapsamında sigorta sözleşmeleri düzenleyen işletmeler için zorunlu olmayan ve yeni sigorta sözleşmeleri standardı yürürlüğe girmeden önce bırakılmasına izin verilen uygulama seçenekleri sunmaktadır.

UFRS Yorum 22 *Yabancı Para Cinsinden İşlemler ve Avans Değerlendirmeleri*

Söz konusu yorum aşağıda sıralanan yabancı para cinsinden işlemlerin olduğu durumlara yöneliktir:

- Yabancı para cinsinden fiyatlanan veya yabancı para cinsine bağlı olan bir bedel varsa;
- Şirket bu bedele ilişkin varlık ön ödemesini veya ertelenmiş geliri yükümlülüğünü, bağlı olduğu varlıktan, giderden veya gelirden önce kayıtlarına aldırorsa ve
- Varlık ön ödemesi veya ertelenmiş gelir yükümlülüğü parasal kıymet değilse

Yorum Komitesi aşağıdaki sonuca varmıştır:

- İşlem döviz kurunun belirlenmesi açısından, işlemin gerçekleştiği tarih, parasal kıymet olmayan varlık ön ödemesinin veya ertelenmiş gelir yükümlülüğünün ilk kayıtlara alındığı tarihtir.
- Eğer birden fazla ödeme veya avans alımı varsa, işlem tarihi her alım veya ödeme için ayrı ayrı belirlenir.

UMS 40 (Değişiklikler) *Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Transferleri*

UMS 40'a yapılan değişiklikler:

- Bu değişiklik ile 57'inci paragraf "Bir gayrimenkulün yatırım amaçlı gayrimenkul sınıfına transferi veya bu sınıftan transferi sadece ve sadece kullanımında değişiklik olduğuna ilişkin bir kanıt olduğu zaman yapılır. Kullanımdaki değişiklik, söz konusu varlık yatırım amaçlı gayrimenkul olma tanımını sağladığı veya artık sağlamadığı zaman gerçekleşir. Yönetimin, söz konusu varlığı kullanılış niyetinin değişmiş olması, tek başına kullanım amacının değiştiğine ilişkin kanıt teşkil etmez." anlamını içerecek şekilde değiştirilmiştir.
- Paragraf 57(a)-(d) arasında belirtilen kanıtların detaylı listesi örnekleri içeren liste olarak değiştirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

c) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler

- **UFRS 1:** Söz konusu iyileştirme planlanan kullanımına ulaşılması sebebiyle E3–E7 paragraflarındaki kısa vadeli istisnaları kaldırmaktadır.
- **UFRS 12:** Söz konusu iyileştirme, B10-B16 paragraflarında belirtilen durumlar haricinde, standardın kapsamına, bir şirketin 5. paragrafta belirtilen ve satış amaçlı veya ortaklara dağıtım amacıyla elde tutulan yatırımları veya durdurulan faaliyetleri için UFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler standardına göre dipnot gereksinimlerini açıklamak suretiyle açıklık getirmektedir.
- **UMS 28:** Söz konusu iyileştirme; bir girişim sermayesi kuruluşunun veya özelliikli başka bir kuruluşun sahip olduğu iştirak veya iş ortaklığı yatırımının gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan varlık olarak ölçülmesi seçeneğinin ilk kayıtlara alındıktan sonra her bir iştirak ya da iş ortaklığı yatırımının ayrı ayrı ele alınmasının mümkün olduğuna açıklık getirmektedir.

Söz konusu standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki muhtemel etkileri değerlendirilmektedir.

(c) Enflasyon etkilerinin muhasebeleştirilmesi

1 Ocak 2006'dan önce TL'nin satın alma gücündeki değişiklikler nedeniyle yapılan düzeltmeler UMS 29, "Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Mali Tabloların Düzeltilmesi" esas alınarak yapılmıştır. UMS 29, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan finansal tabloların aynı para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünden hazırlanmasını ve önceki dönem finansal tablolarında karşılaştırma amacıyla aynı değer ölçüleri kullanılarak yeniden düzenlenmesini öngörmektedir. Türkiye ekonomisindeki değişimler yüksek enflasyon ortamının sona erdiğini işaret ettiğinden, Banka 1 Ocak 2006' dan itibaren UMS 29 uygulamasına son vermiştir. Buna göre, TL' nin aynı tarihteki alım gücü ile ifade edilen 31 Aralık 2005 tutarları ilişikteki finansal tablolardaki taşınan değerleri için temel oluşturmaktadır.

(d) ABD Doları'na çevrim

Bilançoda gösterilen ABD Doları tutarları sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL'den ABD Doları'na Banka'nın 31 Aralık 2016 tarihinde resmi döviz alış kuru 3,5192 TL = 1 ABD Doları (31 Aralık 2015: 2,9076 TL = 1 ABD Doları) kullanılarak; gelir tablosunda gösterilen ABD Doları tutarları ise sadece okuyuculara kolaylık sağlaması için TL'den ABD Doları'na Banka'nın 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait günlük resmi döviz alış kurlarının ortalaması olan 3,0232 TL = 1 ABD Doları (2015: 2,72002 TL = 1 ABD Doları) kullanılarak çevrilmiş olup bu finansal tabloların bir parçası değildir.

(e) Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli mali tabloların düzeltilmesi

Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Banka'nın finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır. Banka önceki dönem finansal tablolarında herhangi bir yeniden sınıflandırma yapmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

(a) Kur değişiminin etkileri

Banka'nın finansal tabloları faaliyette bulunduğu temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (TL cinsinden) ile sunulmuştur.

Banka'nın finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan döviz endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilmiştir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrilmeye tabi tutulmazlar.

Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
ABD Doları	3,5192	2,9076
Avro ("EURO")	3,7099	3,1776
İsviçre Frangı ("CHF")	3,4454	2,9278
İngiliz Sterlini ("GBP")	4,3189	4,3007
Japon Yeni ("JPY")	0,0300	0,0240
Özel Çekim Hakları ("SDR") (*)	4,7343	4,0370

(*) SDR para birimleri sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri dört ana para biriminin (EURO, JPY, GBP, ABD Doları) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Finansal tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

(b) Faiz gelir ve gideri

Etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz gelirleri ve giderleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

(c) Ücret ve komisyon gelirleri

Ücret ve komisyon gelir ve giderleri ile diğer kredi kurum ve kuruluşlarına ödenen kredi ücret ve komisyon giderleri; ücret ve komisyonun niteliğine göre ilişkili işlemin vadesine yayılarak veya tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider yazılarak muhasebeleştirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(d) Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem kârının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Banka'nın cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kâr /zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Banka'nın geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Banka'nın cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alınmasından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(e) Altın rezervleri

Külçe altın

Külçe altın, Banka'da, yurt dışı bankalarda ve Borsa İstanbul'da (BİST) tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para varlıklarının %12,00'sini (31 Aralık 2015: %14,86) oluşturmaktadır. Banka'nın altın rezervlerini, yabancı para rezerv yönetiminin bir parçası olarak muhafaza etmesi nedeniyle, mevcut altın rezervlerinden satış niyeti bulunmamaktadır. Külçe altın, ons cinsinden ölçülerek kayda alınmaktadır.

Altın, işlem maliyetleri hariç olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan ayrı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutar olup Londra Altın Borsası'nda ABD Doları cinsinden belirlenen sabit değer cari TL/ABD Doları kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır.

Gerçeğe uygun değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlemesinden doğan kâr ve zararlar diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 4.079 (31 Aralık 2015: 3.089 TL/ons)'dur.

Sikke altın

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Banka'nın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve bilançodaki külçe altınların içerisine dâhil edilmektedir. Sikke altınların değerlemesinden doğan kâr ve zararlar külçe altında olduğu gibi diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

(f) Finansal varlıklar

Finansal varlıklar "gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", "vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar", "satılmaya hazır finansal varlıklar" ve "kredi ve alacaklar" olarak sınıflandırılır. Sınıflandırma, finansal varlığın elde edilme amacına ve özelliğine bağlı olarak, ilk kayda alma sırasında belirlenmektedir.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Bu kategorinin iki alt kategorisi bulunmaktadır: Alım-satım amaçlı finansal varlıklar ve gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan olarak sınıflanan finansal varlıklar. Banka'nın gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıkları alım-satım amaçlı finansal varlıklardan oluşmaktadır. Bir finansal varlık kısa vadede satılma amacıyla edinilmiş ise alım-satım amaçlı finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. Alım-satım amaçlı finansal varlıklar bilançoya ilk olarak işlem maliyetleri de dahil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmaktadır. Alım-satım amaçlı finansal varlıklar, kayda alınmalarını müteakiben rayiç değerleri ile değerlemeye tabi tutulmakta ve oluşan kazanç ve kayıplar, kâr/zarar hesaplarına intikal ettirilmektedir. Alım-satım amaçlı finansal varlıkların elde etme maliyeti ile rayiç değerlerine göre değerlendirilmiş değerleri arasındaki farklar, bilançodaki alım-satım amaçlı finansal varlıklar hesabına yansıtılmaktadır.

Alım-satım amaçlı finansal varlıkların elde tutulması esnasında kazanılan faizler, faiz gelirleri içerisinde gösterilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar

Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar, vadesine kadar saklamak amacıyla elde tutulan, fonlama kabiliyeti dahil olmak üzere vade sonuna kadar elde tutulabilmesi için gerekli koşulların sağlanmış olduğu, sabit veya belirlenebilir ödemeleri ile sabit vadesi bulunan ve krediler ve alacaklar dışında kalan finansal varlıklardır. Vadeye kadar elde tutulacak yatırımların ilk kaydı maliyet değerleri ile kayıtlara yansıtılmaktadır. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar, etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti ile değerlemeye tabi tutulmakta ve varsa değer azalışı için karşılık ayrılmaktadır. Banka'nın vadeye kadar elde tutulacak yatırımları bulunmamaktadır.

Krediler ve alacaklar

Sabit ve belirlenebilir ödemeleri olan, piyasada işlem görmeyen ticari ve diğer alacaklar ve krediler bu kategoride sınıflandırılır. Krediler ve alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değer düşüklüğü düşülerek gösterilir.

Satılmaya hazır finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklar, krediler ve alacaklar ile vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar ve gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıkları ifade etmektedir. Banka'nın aktif bir piyasada işlem görmeyen ve borsaya kote olmayan özkaynak araçlarına yaptığı yatırımlar satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılmıştır. Satılmaya hazır finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan işlem fiyatları üzerinden kaydedilmektedir.

Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değeri, piyasa fiyatları veya diğer değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değer değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar, öz sermayede "diğer yedekler" hesabında takip edilmekte ancak söz konusu varlıkların değerinde kalıcı bir değer düşüklüğü mevcut ise söz konusu değer düşüklüğü gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Sermaye paylarının gelir tablosunda muhasebeleşen değer düşüklüğü tutarları izleyen dönemlerde varlığın geri kazanılabilir tutarında müteakip artışın bulunması durumunda gelir tablosundan geri çevrilmez. Gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen hisse senetleri, finansal varlığın maliyetinden şayet mevcut ise değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle muhasebeleştirilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklar finansal tablolardan çıkarıldıklarında, öz sermayede takip edilen ilgili gerçeğe uygun değer düzeltmeleri gelir tablosuna transfer edilir.

Kur değişimlerinden kaynaklanan kur farkı kâr ya da zararları, borçlanma senetleri için gelir tablosunda gösterilmekte, sermaye payları için ise gerçeğe uygun değer hareketleri içerisine dahil edilmektedir.

Etkin faiz yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanılmak suretiyle hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

(g) Verilen krediler ve kredi değer düşüklüğü karşılığı

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kredi risk karşılığının düşülmesi suretiyle kayda alınmaktadır. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin olduğu zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, alacaklar, ilgili risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle mali tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığında indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(b) Finansal yükümlülükler

Banka'nın finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Banka'nın tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar. Banka'nın gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil, başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

(i) Geri alım ve geri satım anlaşmaları

Geri alım vaadi ile satılan menkul kıymetler gerçeğe uygun değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve "bankalara borçlar" altında gösterilmektedir. Geri satım vaadi ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarda gösterilmektedir. Ödünç alınan ve geri satım vaadi ile alım işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları gerçeğe uygun değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(j) Banknot üretimi

Kağıt para basma yetkisi Banka'ya aittir. Banka'nın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları Diğer Varlıklar hesabı altında maliyet tutarı üzerinden izlenmektedirler. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotların Banka'nın yedek deposuna transfer edildiği dönemde giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; direkt maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir. Kullanılan hammaddenin birim maliyeti hareketli ağırlıklı ortalama metodu ile belirlenmektedir.

Banknotlar, ticari bankalardan tahsilat işlemi ile geri döndüğü takdirde tedavüldeki banknotlar hesabından düşülmektedir. Söz konusu banknotlar, fiziki durumlarına göre imha edilmekte ya da Banka'nın yedek deposuna alınmaktadır.

(k) Maddi duran varlıklar

Arsa ve binalar çoğunlukla Banka şubelerinden oluşmaktadır.

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete inşa sırasında ödenen yasal harçlar da dahil edilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortisman tabii tutulurlar.

Arsalar ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabii tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve gelir tablosuna dahil edilir.

Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	25-50 yıl
Ekipman ve taşıtlar	2-50 yıl

(l) Maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Ticari markalar ve lisanslar

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(l) Maddi olmayan varlıklar (devamı)

Bilgisayar yazılımı

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler, faydalı ömürlerine göre (3-15 yıl) itfa edilir.

Bilgisayar yazılımlarını geliştirmek ve sürdürmekle ilişkili maliyetler, oluştukları dönemde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Kontrolü Banka'nın elinde olan, saptanabilir ve kendine özgü yazılım ürünleri ile direkt ilişkilendirilebilen ve bir yıldan fazla süre ile maliyetinin üzerinde ekonomik fayda sağlayacak harcamalar maddi olmayan varlık olarak değerlendirilir. Maliyetler, yazılımı geliştiren çalışanların maliyetlerini ve genel üretim giderlerinin bir kısmını da içermektedir. Maddi olmayan varlık olarak değerlendirilen bilgisayar yazılım geliştirme maliyetleri, faydalı ömürleri üzerinden itfa edilir.

(m) Tedavüldeki banknotlar

Tedavüldeki banknotlar - Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi ve kuruluşlar adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük finansal tablolara banknotların üzerindeki nominal değerleriyle kaydedilmektedir.

Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası

Banka, 5083 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Para Birimi Hakkında Kanun"un Geçici 1'inci Maddesi gereğince Yeni Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2005 ile 31 Aralık 2005 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresini 31 Aralık 2005 günü sona erdirmiştir. 1 Ocak 2006 tarihinde işlemeye başlayan 10 yıllık zamanaşımı süresi ise 31 Aralık 2015 günü mesai saati bitiminde sona ermiştir. On yıllık zamanaşımı süresince bu banknotlar Banka ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. şubelerinde değiştirilmiş, 1 Ocak 2016 gününden itibaren ise değerlerini tamamen yitirmişlerdir.

5 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş'ta yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiş ve Türk Lirası banknotlar aynı tarih itibarıyla tedavüle çıkarılmıştır. Buna göre, Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2009 ve 31 Aralık 2009 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresi 31 Aralık 2009 günü sona ermiştir. Birlikte tedavül süresinin sona ermesiyle birlikte, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren, Yeni Türk Lirası banknotlar 31 Aralık 2019 tarihi mesai bitimine kadar 10 yıl boyunca, Banka ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. şubelerince kabul edilecek ve değiştirilebilecektir.

Banka'ya değiştirilmek üzere önemli tutarda tedavülden kaldırılan banknot girişi beklenmemektedir. Banka söz konusu yükümlülükleri yasal olarak sona erdiği güne kadar finansal tablolardan çıkarmayacaktır.

Banka Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü finansal tablolarda "Tedavüldeki Banknotlar" hesabı altında göstermektedir.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknotlardan kaynaklanan 4.893 bin TL sermaye yedekleri altında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknotlardan kaynaklanan 147.146 bin TL, 2016 yılında sermaye yedekleri altında muhasebeleştirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(n) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

(o) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("UMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelir / (gider) olarak muhasebeleştirilmektedir.

(p) İlişkili taraflar

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda Banka'nın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir.

(r) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

(s) Kârın dağıtılması

TCMB Kanunu'nun 60. maddesine istinaden Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- i) %20'si ihtiyat akçesine,
- ii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara,
- iii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine,
- iv) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ("Hazine Müsteşarlığı") transfer edilmektedir.

Banka'nın muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlaması sebebiyle TCMB Kanunu'na uygun olarak Banka'nın kâr dağıtımına baz olan kârı Banka'nın 213 sayılı Vergi Kanunu hükümlerine uygun olarak tutulmakta olan defter kayıtlarında yer alan net dönem kârıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(t) Saklama işlemleri

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yediemin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Banka'nın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler finansal tabloların dışında tutulmaktadır. 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Banka'nın saklamasında bulunan finansal varlıklar aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Emanete alınan kıymetler	469.693.554	427.672.078
Toplam	469.693.554	427.672.078

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ

(a) Finansal araçların kullanım stratejisi

Banka'nın faaliyetleri, doğası gereği finansal araçların kullanımını gerektirmektedir. Banka, diğer bankalardan ve kamu kuruluşlarından mevduat; Türkiye'de faaliyet gösteren banka ve finans kurumlarından zorunlu karşılık ve yurt dışında yerleşik vatandaşlardan döviz mevduatı (İşçi Dövizleri Hesapları) kabul etmektedir. Banka ayrıca, enflasyon hedefini gerçekleştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak amacıyla sahip olduğu temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla, açık piyasa işlemleri aracılığıyla kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmekte ya da plase etmektedir.

Banka nezdindeki döviz tevdiat hesaplarına yatırılan döviz mevduatları ile Banka'nın düzenli ihaleler ve doğrudan alımlar suretiyle elde ettiği dövizler Banka'nın döviz rezervlerinin kaynağını oluşturmaktadır. Banka, kendi döviz yükümlülükleri yanında T.C. Hükümeti mali ajanı sıfatıyla dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlarla döviz rezervi bulundurmaktadır. Banka, döviz rezervlerini TCMB Kanununda belirtildiği şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak muhafazakâr bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda yatırıma tabi tutmaktadır.

Bu çerçevede, Banka'nın maruz kaldığı finansal risklerin tamamına yakını, para ve kur politikalarının uygulanması, döviz rezervlerinin yönetilmesi, bankacılık kesimine ve T.C. Hükümeti'ne belirli bankacılık hizmetlerinin sunulması gibi yasal görevlerin yerine getirilmesi sürecinde ortaya çıkmaktadır. Banka, sözü edilen işlemler nedeniyle kredi, piyasa ve likidite risklerine maruz kalmaktadır. Banka'nın para otoritesi olarak para ve kur politikalarının uygulanması sürecinde karşılaştığı finansal riskler seçilen politika hedeflerinin bir sonucudur. Diğer taraftan, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında ortaya çıkan finansal riskler bir yatırım tercihinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, buna karşın Banka söz konusu riskleri muhafazakâr bir şekilde yöneterek en aza indirmeye çalışmaktadır. Döviz rezervleri, Banka Meclisi tarafından onaylanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği'nde ("Yönetmelik") belirlenmiş olan yatırım kriterleri ve bu çerçevede her yıl sonunda, takip eden yılda uygulanmak üzere Döviz Risk Yönetimi ve Yatırım Komitesi tarafından belirlenen ve Yönetim Komitesi'nin onayı ile uygulamaya konulan Model Portföy'de belirtilen hedefler ve limitler çerçevesinde yönetilmektedir.

**31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski

Banka, gerçekleştirdiği finansal işlemlerde karşı tarafın işlemde doğan yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi olasılığı olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Kredi riski temel olarak, para politikası uygulamaları çerçevesinde bankalara kısa süreli likidite sağlamak için gerçekleştirilen açık piyasa işlemlerinden, ödeme sistemlerinin aksamadan işlemesini sağlamak üzere Gün İçi Limit uygulaması çerçevesinde bankalara verilen fonlardan ve döviz rezerv yönetimi sırasında yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Para politikasının uygulanması ve gün içi limit işlemleri sırasında ortaya çıkan kredi riski kaçınılmaz bir risk olmakla birlikte, işlem miktarının tamamının, belirli bir marj tutarını da içerecek şekilde çok yüksek kredi değerliliğine sahip ve ikincil piyasası bulunan kıymetlerle (döviz depoları, devlet iç borçlanma senetleri ve gelişmiş ülkelerin hazinelerince ihraç edilen menkul kıymetler gibi) teminatlandırılması, mevcut risklerin düzenli izlenip gerektiğinde ilave teminat istenilmesi suretiyle söz konusu riskler yönetilmektedir.

Döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan kredi riskinin yönetimi ise, işlem yapılan kuruluşların temerrüt olasılığı ve temerrüt durumunda oluşacak finansal kaybın en aza indirilmesi ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede Banka, döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kaldığı kredi riskini en aza indirmek için üç aşamalı bir risk yönetimi süreci uygulamaktadır. İlk aşamada Banka, yatırımlarını uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği kredi notlarını temel alarak Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu kısıtına uyan, yüksek kredi kalitesine sahip, önde gelen uluslararası finansal kuruluşlar ve borçlanıcılar ile sınırlandırmaktadır. Buna göre Banka, vadesi bir yılı geçmemek üzere en az A2 veya dengi kredi notuna sahip banka riski alabilmekte; en az A1 veya dengi kredi notuna sahip ülkelerce ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca, Banka, kredi notu kısıtı aranmaksızın Uluslararası Ödemeler Bankası, Uluslararası Para Fonu ve Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu tarafından ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere de yatırım yapabilmektedir. İkinci aşamada ise, takas riski de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan tüm kredi risklerini kontrol etmek amacıyla belirlenen işlem limitlerinin toplamı, yönetilebilir rezervin belirli bir oranı ile sınırlandırılmaktadır. Her yıl Model Portföy kapsamında belirlenen söz konusu toplam kredi riski limiti ile devlet riski dışında kalan kredi riskinin Banka açısından kabul edilebilir düzeyin üzerine çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Üçüncü aşamada ise, Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu sınırlamasına uyan kuruluşlar arasından, temel ve finansal analiz yöntemlerini de kullanarak işlem yapılabilecek kuruluşlar belirlenmekte ve her bir kuruluşa sermaye büyüklüğü ve kredi değerliliğini de dikkate alan bir yöntemle bir kredi riski limiti tanınmaktadır. Kuruluşlarla yapılan tüm işlemlerde işlem türüne göre hesaplanan kredi riskine maruz tutarlar anlık olarak kuruluşların limitlerine yansıtılmakta, limitlerin kullanımı düzenli olarak izlenmekte ve raporlanmaktadır.

Sonuç olarak, rezervlerin çok büyük bir bölümünün ülke hazineleri tarafından ihraç ya da doğrudan garanti edilen kıymetler ile uluslararası kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetlere yatırılması nedeniyle rezerv yönetimi sırasında alınan kredi riski çok düşük düzeylerde kalmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla varlıkların maksimum kredi riskine maruz tutarı varlık sınıflarına göre (Kredi notlarına göre yapılan sınıflandırma Moody's tarafından açıklanan kredi notları baz alınarak yapılmıştır) aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
Bankalardan alacaklar	126.796.152	27	119.358.618	30
- Vadesiz mevduatlar	6.847.399	1	4.171.284	1
Merkez Bankaları	1.920.970	<1	135.056	-
Uluslararası Kuruluşlar	4.594.742	1	3.920.516	1
Yurt dışı Ticari Bankalar	331.687	<1	115.712	<1
- Vadeli mevduatlar	24.392.907	5	19.712.264	5
Merkez Bankaları	7.497.232	2	10.113.144	3
Uluslararası Kuruluşlar	11.523.497	2	9.546.267	2
Yurt dışı Ticari Bankalar	5.372.178	1	52.853	<1
Aaa	819.974	<1	-	-
Aa1	3.357.316	1	-	-
Aa2	1.142.138	<1	21.504	<1
Aa3	52.750	<1	31.349	<1
Yurt içi Ticari Bankalar	-	-	-	--
- Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	71.355.625	15	89.537.798	23
Yurt içi Ticari Bankalar	71.355.625	15	89.537.798	23
- Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	24.200.221	5	5.937.272	2
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	300.360.047	64	250.621.667	64
Yabancı Ülke Hazinelei	279.611.924	60	235.077.334	60
Aaa	227.733.179	49	205.784.143	52
Aa1	8.210.804	2	3.836.893	1
Aa2	22.908.563	5	18.319.945	5
Aa3	20.759.378	4	6.602.986	2
A1	-	-	469.816	<1
A3	-	-	63.551	<1
Uluslararası Kuruluşlar	6.859.015	1	6.586.815	2
Hazine Müsteşarlığı	13.889.108	3	8.957.518	2
Verilen kredi ve avanslar	37.605.769	8	22.732.701	6
Satılmaya hazır finansal varlıklar	917.956	<1	753.092	<1
Uluslararası Kuruluşlar	917.828	<1	753.000	<1
Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	128	<1	92	<1
Toplam	465.679.924		393.466.078	100

Yukarıdaki tabloda Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri bulunmakta olup, Banka Hazine Müsteşarlığı'ndan olan söz konusu alacaklarını kredi riski açısından riskli olarak değerlendirmemekte ve kredi riskine maruz tutarın hesaplamasında söz konusu finansal varlıkları dikkate almamaktadır. Ayrıca, Banka'nın yurt içi ticari bankalardan olan para politikası işlemlerinden alacakları daha önce de açıklandığı üzere tamamen teminat altında olduğundan, Banka kredi riskine maruz tutar hesaplamasına söz konusu mevduatları da dahil etmemektedir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Banka'nın yurt içi ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde toplam 71.355.625 bin TL (31 Aralık 2015: 89.537.798 bin TL) tutarında alacağı bulunmaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla yurt içindeki ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarına ilişkin bankalardan almış olduğu menkul kıymet teminatlarının gerçeğe uygun değeri 72.870.843 bin TL'dir (31 Aralık 2015: 90.812.272 bin TL).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Ayrıca Banka'nın döviz depo piyasası işlemleri çerçevesinde yurt içi ticari bankalarda bulunan mevduatına ilişkin bankalardan almış olduğu teminat tutarı dahil olmak üzere tüm döviz ve efektif piyasası işlemleri için bankalardan almış olduğu toplam 987.882 bin TL tutarında teminatı bulunmaktadır (31 Aralık 2015: 699.900 bin TL). 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla, menkul kıymet teminatlarının tamamı Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen tahvillerdir.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla kredi riskine maruz tutarın sektörlere göre sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016							
	Yabancı Ülke Hazineleri	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurt içi Finansal Kuruluşlar	Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığı	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	9.418.201	16.118.239	95.555.846	5.703.866	-	126.796.152
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	279.611.924	-	6.859.015	-	-	13.889.108	300.360.047
Verilen kredi ve avanslar	-	15.304	-	37.590.465	-	-	37.605.769
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	917.828	-	128	-	917.956
Toplam	279.611.924	9.433.506	23.895.082	133.146.311	5.703.994	13.889.108	465.679.924
31 Aralık 2015							
	Yabancı Ülke Hazineleri	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurt içi Finansal Kuruluşlar	Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığı	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	10.248.200	13.466.783	95.475.070	168.565	-	119.358.618
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	235.077.334	-	6.586.815	-	-	8.957.518	250.621.667
Verilen kredi ve avanslar	-	13.392	-	22.719.309	-	-	22.732.701
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	753.000	-	92	-	753.092
Toplam	235.077.334	10.261.592	20.806.598	118.194.379	168.657	8.957.518	393.466.078

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi Banka'nın kredi riski, 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla, yabancı ülke hazineleri ve merkez bankaları, uluslararası ve yurt içi finansal kuruluşlar ve Hazine Müsteşarlığı'nda yoğunlaşmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Varlıklar, yükümlülükler ve taahhütlerin 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016					
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	6.391.396	-	-	-	-	6.391.396
Bankalardan alacaklar	95.555.846	20.875.772	7.368.167	2.933.394	62.973	126.796.152
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	13.889.108	80.010.854	206.460.085	-	-	300.360.047
Verilen kredi ve avanslar	37.590.465	-	-	-	15.304	37.605.769
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	882.764	-	35.192	-	917.956
Altın rezervleri	9.203.838	36.899.903	3.762.507	-	-	49.866.248
Maddi duran varlıklar	681.885	-	-	-	-	681.885
Maddi olmayan varlıklar	3.761	-	-	-	-	3.761
Diğer varlıklar	235.397	2.698	794	2.148	-	241.037
Toplam varlıklar	163.551.696	138.671.991	217.591.553	2.970.734	78.277	522.864.251
Tedavüldeki banknotlar	122.959.913	-	-	-	-	122.959.913
Bankalara borçlar	284.528.656	-	-	560.943	-	285.089.599
Diğer mevduatlar	27.422.033	2.582.082	3.429	252	1.300	30.009.096
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	53.354	-	-	53.354
Diğer alınan banka kredileri	50.320	-	-	-	-	50.320
Diğer yükümlülükler	111.260	333.085	1.619.203	624	1.475	2.065.647
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	10.673.874	-	-	-	-	10.673.874
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	194.805	-	-	-	-	194.805
Öz sermaye	71.767.643	-	-	-	-	71.767.643
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	517.708.504	2.915.167	1.675.986	561.819	2.775	522.864.251
Net bilanço pozisyonu	(354.156.807)	135.756.820	215.915.567	2.408.915	75.502	-
Bilanço dışı yükümlülükler	34.205.039					34.205.039

	31 Aralık 2015					
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	4.288.758	-	-	-	-	4.288.758
Bankalardan alacaklar	95.475.069	13.261.518	10.467.071	117.055	37.905	119.358.618
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	8.957.518	54.292.670	186.901.663	469.816	-	250.621.667
Verilen kredi ve avanslar	22.719.309	747	-	-	12.645	22.732.701
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	724.016	-	29.076	-	753.092
Altın rezervleri	9.333.007	39.325.149	2.848.877	-	-	51.507.033
Maddi duran varlıklar	679.171	-	-	-	-	679.171
Maddi olmayan varlıklar	5.021	-	-	-	-	5.021
Diğer varlıklar	187.798	2.333	509	2.363	-	193.003
Toplam varlıklar	141.645.651	107.606.433	200.218.120	618.310	50.550	450.139.064
Tedavüldeki banknotlar	103.042.636	-	-	-	-	103.042.636
Bankalara borçlar	249.452.729	-	-	10.640	-	249.463.369
Diğer mevduatlar	30.807.913	3.433.030	4.426	336	1.608	34.247.313
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	14.082	-	-	14.082
Diğer alınan banka kredileri	26.505	-	-	-	-	26.505
Diğer yükümlülükler	546.775	417.022	1.057.251	1.639	1.301	2.023.988
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	6.519.630	-	-	-	-	6.519.630
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	172.191	-	-	-	-	172.191
Öz sermaye	54.629.350	-	-	-	-	54.629.350
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	445.197.729	3.850.052	1.075.759	12.615	2.909	450.139.064
Net bilanço pozisyonu	(303.552.078)	103.756.381	199.142.361	605.695	47.641	-
Bilanço dışı yükümlülükler	29.351.340					29.351.340

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Banka şüpheli alacakları için Banka Meclisi tarafından onaylanmak şartı ile özel karşılık ayırmakta ve karşılık tutarının belirlenmesinde kredi ile ilgili teminatlar ve üçüncü kişilerin garantileri dikkate alınmaktadır. Şüpheli alacak karşılığının belirlenmesinde kredinin kayıtlı değeri ile gelecekteki nakit akımlarının, garanti ve teminatlardan tahsil edilmesi beklenen nakit akımları dahil, kredinin orijinal etkin faiz oranı ile hesaplanmış bugünkü değeri arasındaki fark kullanılmaktadır.

Banka'nın alacaklarını yeniden yapılandırma politikası kredi ödemelerinin daha uzun bir süreye yayılması, ödeme dönemlerinin değiştirilmesi, kredi sözleşmesindeki şartların yeniden gözden geçirilerek kredi şartlarının değiştirilmesi veya ödemelerin ertelenmesi faaliyetlerini içermekte olup Banka ile karşı taraf arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşması Banka Meclisi tarafından onaylanmaktadır.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla, Banka'nın kredi ve müşterilere verilen avanslar hesabı içerisinde yer alan karşılık ayrılmamış ancak gecikmesi bulunan kredi bakiyesi ve dolayısıyla söz konusu kredilere ait teminat veya garanti bulunmamaktadır.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla, Banka'nın elden çıkarılmak amacıyla tutulan varlığı bulunmamaktadır.

(c) Piyasa riski

Piyasa riski, finansal piyasalardaki fiyatların dalgalanması sonucunda zarara uğrama olasılığını ifade etmekte olup, Banka açısından piyasa riskinin en önemli kaynakları, TL ve rezerv para birimlerine ait faiz oranları, döviz kurları ve altın fiyatlarıdır. Banka, ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla, büyük ölçüde açık piyasa işlemleri için kullandığı DİBS portföyünden kaynaklanan TL faiz oranı riskini aktif olarak yönetmemektedir. Bu çerçevede Banka'nın maruz kaldığı TL faiz oranı riski dışında, maruz kaldığı piyasa riskinin asıl olarak bilançosunda yer alan döviz varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Banka, maruz kaldığı piyasa riskini yönetmek için, politika hedeflerini ve rezerv bulundurma gerekçelerini dikkate alarak "Varlık/Yükümlülük Uyumu" yaklaşımını benimsemiştir. Ancak, benzer yaklaşımları kullanan ticari bankalardan farklı olarak bu yaklaşım çerçevesinde dikkate alınan yükümlülükler Banka bilançosunda yer alan döviz yükümlülükleri yanında Hazine Müsteşarlığı adına gerçekleştirilecek dış borç ödemeleri gibi bilançoda yer almayan tahmini nakit akımlarını da içermektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, her yıl Banka'nın risk toleransını yansıtmak üzere Model Portföy ("MP") belirlenmekte, MP'nin temel değişkenleri olan döviz kompozisyonu ve vade yapısına ilişkin hedefler ve bu hedeflerden sapma limitleri ile piyasa riskinin en aza indirilmesine çalışılmaktadır.

(d) Kur riski

Banka, kur politikasını uygulamak ve diğer politika hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla döviz pozisyonu taşıdığından kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski, TL ile bilançoda yer alan yabancı para birimleri arasındaki kurların dalgalanmasından kaynaklanmakta olup, yabancı para birimlerindeki net bilanço pozisyonlarının büyüklüğü ile doğrudan ilişkilidir. Bilançodaki yabancı para net genel pozisyonu ise uygulanan para ve kur politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, para birimleri bazında taşınan net pozisyonların dağılımı da, söz konusu para birimlerinin birbirlerine karşı olan değerlerindeki dalgalanmalar nedeniyle Banka'nın taşıdığı kur riskini etkilemektedir.

Bu çerçevede Banka, MP kapsamında döviz rezervleri için belirlediği döviz kompozisyonu hedefleri ve bu hedeflerden sapma limitleri ile kur riskini kontrol etmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Söz konusu tabloda, Banka'nın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve öz sermayesi yer almaktadır:

	31 Aralık 2016										
	Yabancı Para									TL	TOPLAM
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam			
Nakit değerler	2.972.289	3.095.178	633	81.549	64.484	-	45.678	6.259.811	131.585	6.391.396	
Bankalardan alacaklar	24.541.015	154.649	737.252	15.328	112.277	4.575.247	1.104.183	31.239.951	95.556.201	126.796.152	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	215.665.498	62.592.460	-	-	3.820.390	-	4.392.591	286.470.939	13.889.108	300.360.047	
Verilen kredi ve avanslar	21.410.893	16.160.714	-	-	34.162	-	-	37.605.769	-	37.605.769	
Satılmaya hazır finansal varlıklar	870.485	128	-	-	-	47.343	-	917.956	-	917.956	
Altın rezervleri	49.449.492	-	-	-	-	-	-	49.449.492	416.756	49.866.248	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	681.885	681.885	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	3.761	3.761	
Diğer varlıklar	206	983	357	1	159	-	1.536	3.242	237.795	241.037	
Toplam varlıklar	314.909.878	82.004.112	738.242	96.878	4.031.472	4.622.590	5.543.988	411.947.160	110.917.091	522.864.251	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	122.959.913	122.959.913	
Bankalara borçlar	177.706.113	63.024.113	-	-	15.630	-	-	240.745.856	44.343.743	285.089.599	
Diğer mevduatlar	7.286.664	5.436.028	8.178	32.830	13.843	4.540.301	11	17.317.855	12.691.241	30.009.096	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	53.354	53.354	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	50.320	50.320	
Diğer yükümlülükler	1.595.673	320.494	624	4.122	4.953	-	30.335	1.956.201	109.446	2.065.647	
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	10.673.874	10.673.874	
Kıdem tazminat yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	194.805	194.805	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	71.767.643	71.767.643	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	186.588.450	68.780.635	8.802	36.952	34.426	4.540.301	30.346	260.019.912	262.844.339	522.864.251	
Net bilanço pozisyonu	128.321.428	13.223.477	729.440	59.926	3.997.046	82.289	5.513.642	151.927.248	(151.927.248)	-	

	31 Aralık 2015										
	Yabancı Para									TL	TOPLAM
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam			
Nakit değerler	443.386	3.654.161	159	40.074	24.733	-	20.886	4.183.399	105.359	4.288.758	
Bankalardan alacaklar	19.677.844	69.222	117.684	9.845	39.081	3.900.538	63.808	23.878.022	95.480.596	119.358.618	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	194.356.816	39.451.944	469.816	-	3.836.893	-	3.548.680	241.664.149	8.957.518	250.621.667	
Verilen kredi ve avanslar	15.410.300	7.307.346	-	-	15.055	-	-	22.732.701	-	22.732.701	
Satılmaya hazır finansal varlıklar	712.630	92	-	-	-	40.370	-	753.092	-	753.092	
Altın rezervleri	51.191.476	-	-	-	-	-	-	51.191.476	315.557	51.507.033	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	679.171	679.171	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	5.021	5.021	
Diğer varlıklar	146	1.503	689	-	163	-	643	3.144	189.859	193.003	
Toplam varlıklar	281.792.598	50.484.268	588.348	49.919	3.915.925	3.940.908	3.634.017	344.405.983	105.733.081	450.139.064	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	103.042.636	103.042.636	
Bankalara borçlar	192.548.414	38.095.856	-	-	19.992	-	-	230.664.262	18.799.107	249.463.369	
Diğer mevduatlar	2.706.356	4.919.879	2.966	39.750	9.591	3.871.575	6	11.550.123	22.697.190	34.247.313	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	14.082	14.082	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	26.505	26.505	
Diğer yükümlülükler	1.036.672	400.030	1.639	2.916	11.357	-	24.960	1.477.574	546.414	2.023.988	
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	6.519.630	6.519.630	
Kıdem tazminat yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	172.191	172.191	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	54.629.350	54.629.350	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	196.291.442	43.415.765	4.605	42.666	40.940	3.871.575	24.966	243.691.959	206.447.105	450.139.064	
Net bilanço pozisyonu	85.501.156	7.068.503	583.743	7.253	3.874.985	69.333	3.609.051	100.714.024	(100.714.024)	-	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Kambiyo kâr/zararının döviz kurlarındaki hareketliliğe karşı olan duyarlılığını ölçmek için, TL'nin bütün yabancı paralar karşısında %10 değer kazandığı varsayımı altında yabancı para net pozisyon değerleri yeniden hesaplanmıştır. Böyle bir varsayım dayanan senaryonun Banka'nın 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla mevcut net döviz pozisyonunun toplam piyasa değerinde yol açacağı değer kaybı aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır:

Net yabancı para pozisyonunun duyarlılığı:

	31 Aralık 2016									
	Yabancı Para								Toplam	TL
ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam			
Toplam varlıklar	314.909.878	82.004.112	738.242	96.878	4.031.472	4.622.590	5.543.988	411.947.160	110.917.091	522.864.251
Toplam yükümlülükler	186.588.450	68.780.635	8.802	36.952	34.426	4.540.301	30.346	260.019.912	262.844.339	522.864.251
Net bilanço pozisyonu	128.321.428	13.223.477	729.440	59.926	3.997.046	82.289	5.513.642	151.927.248	(151.927.248)	-
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(12.832.143)	(1.322.348)	(72.944)	(5.993)	(399.705)	(8.229)	(551.364)	(15.192.725)	15.192.725	-

	31 Aralık 2015									
	Yabancı Para								Toplam	TL
ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam			
Toplam varlıklar	281.792.598	50.484.268	588.348	49.919	3.915.925	3.940.908	3.634.017	344.405.983	105.733.081	450.139.064
Toplam yükümlülükler	196.291.442	43.415.765	4.605	42.666	40.940	3.871.575	24.966	243.691.959	206.447.105	450.139.064
Net bilanço pozisyonu	85.501.156	7.068.503	583.743	7.253	3.874.985	69.333	3.609.051	100.714.024	(100.714.024)	-
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(8.550.116)	(706.850)	(58.374)	(725)	(387.499)	(6.933)	(360.905)	(10.071.402)	10.071.402	-

(e) Faiz riski

Banka, piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle zarara uğrama olasılığı olarak ifade edilen faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Faiz oranı riski, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Getiri eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz oranı riskine yol açmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla faiz oranı riskine maruz pozisyonu TL ve yabancı para aktif ve pasifler için, aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Banka'nın sözleşme yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan sürelerle göre sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

	31 Aralık 2016												
	Yabancı Para					TL							
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	YP Toplam	Faizsiz	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	24.392.905	-	-	-	-	6.259.811	6.259.811	-	-	-	-	131.585	6.391.396
Bankalardan alacaklar	-	-	-	-	-	6.847.046	31.239.951	-	-	-	-	95.555.849	126.796.152
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	19.425.517	77.470.870	189.574.552	-	-	-	286.470.939	-	6.121.869	4.018.003	-	13.889.108	300.360.047
Verilen kredi ve avanslar	6.073.641	8.962.325	22.554.498	-	-	15.305	37.605.769	-	-	-	-	-	37.605.769
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	917.956	917.956	-	-	-	-	-	917.956
Alınan rezervleri	-	-	-	-	-	49.449.492	49.449.492	-	-	-	-	416.756	49.866.248
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	681.885	681.885
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.761	3.761
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	3.242	3.242	-	-	-	-	237.795	241.037
Toplam varlıklar	49.892.063	86.433.195	212.129.050	-	-	63.492.852	411.947.160	6.121.869	4.018.003	-	-	110.917.091	522.864.251
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	122.959.913	122.959.913
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	240.745.856	240.745.856	43.275.200	-	-	-	44.343.743	285.089.599
Diğer mevduatlar	12.076.677	43.530	399.349	9.174	-	4.789.125	17.317.855	444.644	-	-	-	12.691.241	30.009.096
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53.354	53.354
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.320	50.320
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	1.956.201	1.956.201	-	-	-	-	109.446	2.065.647
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.673.874	10.673.874
Kıdem tazminat yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	194.805	194.805
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71.767.643	71.767.643
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	12.076.677	43.530	399.349	9.174	-	247.491.182	260.019.912	43.719.844	-	-	-	262.844.339	522.864.251
Bilançodaki faize duyarlı açık	37.815.386	86.389.665	211.729.702	(9.174)	-	(183.998.330)	151.927.248	(37.597.975)	4.018.003	-	-	(151.927.248)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

	31 Aralık 2015														
	Yabancı Para					TL									
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	YP Toplam	Faizsiz	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	YP Toplam	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	19.712.265	-	-	-	-	4.183.399	4.183.399	95.475.069	-	-	-	105.359	105.359	105.359	4.288.758
Bankalardan alacaklar	21.846.636	72.027.512	147.790.001	-	-	4.183.399	4.183.399	2.705.413	4.528.198	1.723.907	-	-	8.957.518	250.621.667	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	3.094.317	6.255.259	13.370.480	-	-	12.645	22.732.701	-	-	-	-	-	-	22.732.701	
Verilen kredi ve avanslar	-	-	-	-	-	753.092	753.092	-	-	-	-	-	-	753.092	
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	51.191.476	51.191.476	-	-	-	-	315.557	315.557	51.507.033	
Allun rezervleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	679.171	679.171	679.171	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.021	5.021	5.021	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	189.859	189.859	193.003	
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	3.144	3.144	-	-	-	-	-	-	3.144	
Toplam varlıklar	44.653.218	78.282.771	161.160.481	-	-	60.309.513	344.405.983	98.180.482	4.528.198	1.723.907	-	1.300.494	105.733.081	450.139.064	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103.042.636	103.042.636	103.042.636	
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	230.664.262	230.664.262	-	18.515.702	-	-	283.405	18.799.107	249.463.369	
Diğer mevduatlar	5.813.372	183.508	1.083.253	560.098	-	3.909.892	11.550.123	22.167.231	338.659	-	-	191.300	22.697.190	34.247.313	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.082	14.082	14.082	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	26.505	-	-	-	-	26.505	26.505	
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	1.477.574	1.477.574	-	-	-	-	546.414	546.414	2.023.988	
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.519.630	6.519.630	6.519.630	
Kidem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	172.191	172.191	172.191	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54.629.350	54.629.350	54.629.350	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	5.813.372	183.508	1.083.253	560.098	-	236.051.728	243.601.959	22.193.736	18.854.361	-	-	165.399.008	206.447.105	450.139.064	
Bilançotadaki faizle duyarlı açık	38.839.846	78.099.263	160.077.228	(560.098)	-	(175.742.215)	100.714.024	75.986.746	(14.326.163)	1.723.907	-	(164.098.514)	(100.714.024)	-	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla tablolarda yer alan faize duyarlı bilanço pozisyonlarının dikkatli yorumlanması gerekmektedir. Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka'nın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden ve yine aynı Tebliğ'de belirlenen oranlar kullanılarak hesaplanmakta ve Banka'ya yatırılmaktadır. Diğer taraftan finansman şirketlerince kullanılan kredilerde gözlemlenen artış dikkate alınarak, bankacılık sektörü dışındaki kredi kanalları takibinin finansal istikrar açısından taşıdığı önem nedeniyle 20 Aralık 2013 tarihinden itibaren finansman şirketleri de zorunlu karşılık uygulaması kapsamına alınmıştır. Diğer merkez bankaları ile benzer şekilde, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak kullanan Banka'nın, TL varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini aktif olarak yönetmesi Banka'nın para politikası uygulamaları ile çelişebileceğinden tercih edilmemektedir. Ancak, toplam faiz riskinin gösterilmesi amacıyla hazırlanan tablolarda, Banka'nın TL faiz riskini yönetip yönetmediğine bakılmaksızın TL varlık ve yükümlülükleri de içeren bütün varlık ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Banka, yabancı para varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini ise, MP kapsamında temel rezerv para birimleri için vade hedefleri belirleyerek kontrol etmektedir. Vade hedeflerinin belirlenmesinde, faiz oranı riskinin seviyesi için önemli bir gösterge olan "süre" (duration) değerleri kullanılmaktadır. Banka'nın faiz oranı riskine karşı genel tolerans seviyesini gösteren MP süre hedefleri, bilançoda yer alan yükümlülüklerin ve bilanço dışı tahmini nakit akımlarının vade yapısı baz alınarak belirlenmekte, belirlenen süre hedeflerinden sapmalar ise limitler ile sınırlandırılmaktadır.

Banka'nın döviz varlıklarının faiz oranı riskine duyarlılığını ölçmek için, temel rezerv para birimlerindeki (ABD Doları ve EURO) varlıkların ortalama "düzeltilmiş süre" (modified duration) rakamları kullanılarak ilgili faiz oranlarındaki değişimlerin varlıkların piyasa değerine etkisini tahmin etmek mümkündür.

Bu çerçevede, 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla mevcut döviz varlıklarının ortalama düzeltilmiş süre rakamlarına göre, ilgili faiz oranlarında %1'lik bir artış olması durumunda varlıkların piyasa değerinde ortaya çıkabilecek düşüşler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. %1'lik artış senaryosu, ilgili para birimlerine ait getiri eğrilerinin bütün vadelerde anlık olarak %1 yukarı kayması varsayımına dayanmaktadır.

Döviz varlıklarının piyasa değerinin faiz oranlarına duyarlılığı;

	31 Aralık 2016			31 Aralık 2015		
	ABD Doları	Euro	Toplam	ABD Doları	Euro	Toplam
Varlıkların Piyasa Değeri	215.665.498	62.592.460	278.257.958	194.356.816	39.451.944	233.808.760
Faiz oranlarında %1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(1.376.211)	(595.257)	(1.971.468)	(1.086.881)	(787.076)	(1.873.957)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ortalama etkin faiz oranlarını özetlemektedir:

	31 Aralık 2016		
	ABD Doları (%)	EURO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	0,70	-	8,31(*)
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,70	(0,73)	9,09
Verilen kredi ve avanslar	1,06	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	0,49	-	7,25
Diğer mevduatlar	0,25	0,25	7,55
	31 Aralık 2015		
	ABD Doları (%)	EURO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	0,26	-	8,81
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,44	(0,24)	8,69
Verilen kredi ve avanslar	0,49	0,23	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	0,18	-	7,25
Diğer mevduatlar	0,25	0,25	7,50

(*)31.12.2016 itibarıyla TCMB fonlmasının ağırlıklı ortalama maliyeti

(f) Likidite riski

Likidite riski, vadesi gelen yükümlülükleri karşılayacak nakdi bulmakta zorluk çekmek ya da varlıkları olması gereken değer altında nakde dönüştürmek zorunda kalmak olarak tanımlanmaktadır. Türk bankacılık sistemi için nihai likidite kaynağı olan Banka açısından, TL likidite riskinden bahsetmek çok anlamlı olmamaktadır. Banka, yabancı para varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklanan likidite riskini yönetmek için ise, nakit akınlarını para birimleri bazında uyumlandırmaya çalışmakta, beklenmeyen ödemelerin sorunsuz karşılanmasını temin edebilmek için de yalnızca yüksek likiditeye sahip varlıklara yatırım yapmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, Banka'nın TL ve yabancı para varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreyi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

	31 Aralık 2016												
	Yabancı Para						TL						
	Vadesiz	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Yp	Vadesiz	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri		
Nakit değerler	6.259.811	-	-	-	-	6.259.811	131.585	-	-	-	-	131.585	6.391.396
Bankalardan alınacaklar	6.847.046	24.392.505	-	-	-	31.239.551	352	95.555.849	-	-	-	95.556.201	126.796.132
Gerceğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verilen kredi ve avanslar	15.305	54.380.389	167.273.945	53.442.032	666.910	286.470.939	-	1.485.440	308.405	12.095.263	-	13.889.108	300.360.047
Satılmaya hazır finansal varlıklar	917.956	6.073.641	8.962.325	-	-	37.605.769	-	-	-	-	-	-	37.605.769
Alın rezervleri	15.544.937	33.904.555	-	-	-	49.449.492	416.756	-	-	-	-	416.756	49.866.248
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	681.885	681.885
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.761	3.761
Diğer varlıklar	3.242	-	-	-	-	3.242	173.488	-	-	-	-	237.795	241.037
Toplam varlıklar	29.588.297	75.078.764	63.342.714	53.442.032	666.910	411.947.160	722.181	95.555.849	1.485.440	3.088.405	12.095.263	110.917.091	522.864.251
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	122.959.913	-	-	-	-	122.959.913	122.959.913
Bankalara borçlar	-	240.745.856	-	-	-	240.745.856	1.068.543	43.275.200	-	-	-	44.343.743	285.089.599
Diğer mevduatlar	3.591.063	13.274.738	43.530	9.175	-	17.317.855	283.374	12.407.867	-	-	-	12.691.241	30.009.096
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	399.349	-	-	-	53.354	-	-	-	-	53.354	53.354
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	50.320	-	-	-	50.320	50.320
Diğer yükümlülükler	1.318	472.888	-	-	-	1.956.201	19.330	-	90.116	-	-	109.446	2.065.647
Erelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	10.673.874	-	-	-	-	10.673.874	10.673.874
Kideme tazminat yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	194.805	194.805
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	71.767.643	-	-	-	-	71.767.643	71.767.643
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	3.592.381	254.493.482	43.530	9.175	-	260.019.912	206.826.031	55.733.387	90.116	-	-	194.805	522.864.251
Bilançodaki fazize dnyarlı atık	25.995.916	(179.414.718)	63.295.184	53.432.857	666.910	151.927.248	(206.103.850)	39.822.462	1.395.324	3.088.405	12.095.263	555.148	(151.927.248)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**
(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

	Yabancı Para										TL			
	Vadesiz		1 - 3 ay		3 ay - 1 yıl		1 - 5 yıl		5 yıl ve üzeri		Toplam			
	I aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılmayan	Toplam	Yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılmayan	Toplam		
Nakit değerler	4.183.399	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.183.399	105.359	4.288.758
Bankalardan alacaklar	4.165.757	19.712.265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.878.022	5.527	119.358.618
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verilen kredi ve avanslar	12.645	13.284.266	37.239.386	61.651.123	10.047	-	241.664.149	-	-	-	-	241.664.149	-	250.621.667
Satılmaya hazır finansal varlıklar	753.092	3.094.317	6.255.259	13.370.480	-	-	22.732.701	-	-	-	-	22.732.701	-	22.732.701
Alın rezervleri	11.705.156	39.486.320	-	-	-	-	51.191.476	-	-	-	-	51.191.476	315.557	51.507.033
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	679.171	679.171
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.021	5.021
Diğer varlıklar	3.144	-	-	-	-	-	3.144	-	-	-	-	3.144	128.447	193.003
Toplam varlıklar	20.823.193	75.577.168	43.494.645	142.869.807	61.631.123	10.047	344.405.983	-	-	-	-	344.405.983	554.890	450.139.064
Tedarikçilerden borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	105.042.636	103.042.636
Bankalara borçlar	2.915.835	230.664.262	183.508	1.083.253	560.099	-	230.664.262	-	-	-	-	230.664.262	283.405	18.799.107
Diğer mevduatlar	-	6.807.428	-	-	-	-	11.550.123	-	-	-	-	11.550.123	302.108	249.463.369
Ulaştırması kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.082	34.247.313
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.082
Diğer yükümlülükler	1.088	393.470	-	-	-	-	1.477.574	-	-	-	-	1.477.574	26.505	26.505
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24.584	2.023.988
Küdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.519.630	6.519.630
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	172.191
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	2.916.923	237.865.160	183.508	1.083.253	560.099	-	1.083.016	-	-	-	-	1.083.016	164.815.795	450.139.064
Bilançodaki faizle tutarlı açık	17.906.270	(162.287.995)	43.311.137	141.786.554	61.071.024	10.047	100.714.024	(1.083.016)	-	-	-	100.714.024	(164.260.905)	(1.000.714.024)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Banka'nın türev enstrümanları dışındaki finansal yükümlülüklerine ait, sözleşmeye dayalı brüt nakit akımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akımların indirgenmemiş olması sebebiyle toplam tutarlar bilançoda belirtilen toplam tutarlar ile farklılık gösterecektir.

	31 Aralık 2016							Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	
Tedavüldeki banknotlar	122.959.913	-	-	-	-	-	-	122.959.913
Bankalara borçlar	1.068.543	284.021.056	-	-	-	-	-	285.089.599
Diğer mevduatlar	3.876.545	25.682.606	43.530	399.349	9.174	-	-	30.011.204
Uluslararası kuruluşlara borçlar	53.354	-	-	-	-	-	-	53.354
Diğer alınan banka kredileri	-	50.320	-	-	-	-	-	50.320
Toplam finansal yükümlülükler	127.958.355	309.753.981	43.530	399.349	9.175	-	-	438.164.390

	31 Aralık 2015							Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	
Tedavüldeki banknotlar	103.042.636	-	-	-	-	-	-	103.042.636
Bankalara borçlar	283.405	249.179.964	-	-	-	-	-	249.463.369
Diğer mevduatlar	3.221.897	29.202.510	183.508	1.083.253	560.099	-	-	34.251.267
Uluslararası kuruluşlara borçlar	14.082	-	-	-	-	-	-	14.082
Diğer alınan banka kredileri	-	26.505	-	-	-	-	-	26.505
Toplam finansal yükümlülükler	106.562.020	278.408.979	183.508	1.083.253	560.099	-	-	386.797.859

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk insan veya sistem hataları, başarısız iş süreçleri veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıplara ilişkin risktir.

Banka, personelin veya iş süreçlerinin başarısızlığı nedeniyle ortaya çıkabilecek hataları veya olayları engellemek ve tespit etmek amacıyla etkin iç kontrol sistemleri kurmakta ve bu şekilde, operasyonel riskin neden olduğu kayıpları en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

Banka, operasyonel risklerin yönetimini birimlerin kendi sorumluluğuna bırakmıştır. Banka Meclisi kararları çerçevesinde, operasyonel riskler sonucu herhangi bir finansal kaybın ortaya çıkması durumunda bu durum finansal kaybın büyüklüğüne göre çeşitli yönetim kademelerine raporlanmaktadır. Söz konusu zararlara ilişkin limitler gerek görüldükçe Banka Meclisi tarafından güncellenmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda yetkilendirilmiş yönetim kademesinin uygun görüşü üzerine finansal kayıp kanunen kabul edilmeyen giderler kalemine alınmaktadır. Kaydedilen giderler üçer aylık devrelerde Banka Meclisi'nin bilgisine sunulmaktadır.

Operasyonel riskler dahil olmak üzere risklerin etki ve olasılıklarına göre değerlendirilmesi ve riskleri karşılamak amacıyla kurulan kontrollerin yeterliliği, etkinliği ve verimliliği doğrudan Başkan'a raporlama yapan Denetim Genel Müdürlüğü ("DGM") tarafından yürütülen denetimler ile tespit edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(g) Operasyonel risk (devamı)

DGM'nin yaptığı risk değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki Yıllık Denetim Planı'nın oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. DGM her yıl sonunda Banka genelinde temel iş süreçlerini gözden geçirmekte ve yaptığı risk değerlemesi ile denetlenecek iş süreçlerini risk bazlı olarak sıralamaktadır. Her iş süreci finansal risk, operasyonel risk, imaj/itibar riski ve yasal risk başlıkları altında değerlendirilmekte ve riski en yüksek iş süreçleri bir sonraki yılın Yıllık Denetim Planı'na alınmaktadır.

İkinci aşamada, yapılan denetimlerde risk seviyesi yüksek olan süreçler riskler ve kontroller açısından daha detaylı incelenmektedir. İnsan hatası, sistem hatası, yetersiz/etkin olmayan prosedürler ve alt süreçler nedeniyle yürütülen işlemlerde karşılaşılabilecek riskler belirlenmektedir. Denetlenen iş süreci, iş sürekliliğinin sağlanması amacıyla yapılan planlar, fiziksel güvenlik, sistemsel güvenlik, yasal düzenlemelere ve yazılı kurallara uygunluk, insan kaynağının yeterliliği ve bilgi güvenliği açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca iş süreçlerinde karşılaşılabilecek finansal riskler ile imaj/itibar riskleri de belirlenmektedir. Bu risklerin makul seviyeye indirgenmesi için tasarlanan kontroller yeterlilik ve etkinlikleri açısından değerlendirilmekte, etkinliği artıracak ek kontroller önerilmektedir.

Yapılan denetimler sonrasında belirlenen önemli riskler ve önerilen kontroller üç ayda bir Yönetim Komitesi'ne sunulmakta, risklerin makul seviyeye indirgenmesi için yapılan çalışmalar takip edilmektedir.

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgilerini ve uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip gerçeğe uygun değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler Banka'nın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Banka'nın bilançosunda gerçeğe uygun değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların defter değerlerini ve gerçeğe uygun değerlerini özetlemektedir.

	Defter değeri		Gerçeğe uygun değer	
	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Finansal varlıklar				
Altın rezervi	49.866.248	51.507.033	49.866.248	51.507.033
Bankalardan alacaklar	126.796.152	119.358.618	128.311.369	120.633.091
Verilen kredi ve avanslar	37.605.769	22.732.701	37.620.253	22.735.696
Finansal yükümlülükler				
Tedavüldeki banknotlar	122.959.913	103.042.636	122.959.913	103.042.636
Bankalara borçlar	285.089.599	249.463.369	285.089.599	249.463.369
Diğer mevduatlar	30.009.096	34.247.313	30.006.154	34.237.451
Diğer alınan banka kredileri	50.320	26.505	50.320	26.505

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) Finansal varlıklar

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Verilen kredi ve avansların gerçeğe uygun değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

(ii) Finansal yükümlülükler

Tedavüldeki banknotların gerçeğe uygun değeri, nominal değerlerini ifade etmektedir.

Bankalara borçlar ve diğer alınan banka kredileri gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Diğer mevduatların gerçeğe uygun değerinde benzer kredi riski taşıyan, aynı para biriminde ve vadedeki finansal araçlar için bilanço tarihinde geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımları temel alınmaktadır.

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Banka'nın bilançosunda yer alan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin, değerlendirme tekniklerinin seviyesine göre sunumunu özetlemektedir:

31 Aralık 2016	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Alım-satım amaçlı finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	300.360.047	-	-	300.360.047
Satılmaya hazır finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	917.956	-	917.956
Toplam varlıklar	300.360.047	917.956		301.278.003

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

31 Aralık 2015	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Alım-satım amaçlı finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	250.621.667	-	-	250.621.667
Satılmaya hazır finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	753.092	-	753.092
Toplam varlıklar	250.621.667	753.092		251.374.759

- (*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- (**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- (***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

i) Sermaye yönetimi

Banka'nın 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla öz sermaye kalemleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ödenmiş sermaye	47.464	47.464
Birikmiş kâr	64.915.649	51.111.838
Diğer yedekler	6.804.530	3.470.048
Öz sermaye toplamı	71.767.643	54.629.350

Banka'nın yıl içerisindeki öz sermaye hareketleri öz sermaye değişim tablolarında açıklanmıştır.

Banka'nın yıllık net yasal kârının dağıtımına ilişkin hususlar TCMB Kanunu ile belirlenmekte; ancak Banka'nın tutması gereken asgari sermaye miktarına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Sermaye artışının en önemli kaynağını dağıtılmamış kârlar oluşturmaktadır.

Banka kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olması nedeniyle, kârını azami seviyeye çıkarmayı amaçlamamaktadır. Ancak normal operasyonlarından piyasa getirileri ile orantılı bir kâr elde etmeyi hedeflemektedir.

Banka'nın sermaye yönetimindeki en önemli amacı TCMB Kanunu gereği görevlerini yerine getirmesi sırasında ortaya çıkan beklenmeyen zararları karşılayabilecek düzeyde yeterli sermaye bulundurmaktır. Söz konusu beklenmeyen zararların Banka'nın destekleyici faaliyetlerinden, Banka'nın nihai likidite kaynağı olmasından veya TL'nin diğer yabancı paralar karşısında değer kazanması ile yabancı para rezervlerindeki zararlardan kaynaklanması muhtemeldir.

Banka, yeterli sermaye miktarını ve gerekli likiditeyi sağlamak amacıyla karşı tarafların kredi risklerini de dikkate alarak ve düşük risk içeren yatırım araçları kullanarak makul bir getiri kazanmayı hedeflemektedir. Bunlara ilave olarak Banka, stratejik varlık tahsisinde Banka'nın risk toleransını dikkate almakta ve sermayenin ve ulusal rezervlerin korunmasına önem vermektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Banka, bir sonraki finansal dönemde raporlanacak varlık ve yükümlülüklerini etkileyen tahmin ve varsayımlar yapmaktadır. Tahmin ve varsayımlar devamlı olarak değerlendirilmekte ve mevcut şartlar dahilinde makul olduğuna inanılan gelecek beklentileri de içeren tarihsel deneyimlere ve diğer faktörlere dayandırılmaktadır.

(a) Kredi ve avansların değer düşüklüğü karşılıkları

Banka, kredi portföyünü olası bir değer düşüklüğünü tespit etmek amacıyla periyodik olarak gözden geçirmektedir. Banka, değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasına ilişkin karar aşamasında, kredi portföyünün gelecekteki tahmini nakit akışında ölçülebilir bir azalmayı gösteren bir veri olup olmadığını özellikle bireysel olarak bir kredinin değer düşüşünün tespitinden önce değerlendirmektedir. Bu değerlendirme, portföy içindeki borçluların nakit akışları ile ilgili olumsuz gelişmeleri ifade edebilecek verileri ve aynı zamanda belli bir risk grubunun aktiflerindeki zafiyetle doğrusal ilişki içerisinde olan ulusal ya da mahalli ekonomik koşulları içermektedir. Banka, gelecekteki nakit akışlarının planlanmasında kredi riski taşıyan varlıklar için geçmişteki tecrübeleri ve portföyde bulunan benzer varlıkların değer düşüklüğü kanıtlarını değerlendirmektedir. Gelecek nakit akışının tutarının ve zamanlamasının tahmininde kullanılan yöntem ve varsayımlar tahmin edilen zarar ve gerçekleşen zarar arasındaki farkı en aza indirmek için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

(b) Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değeri

Banka'nın merkez bankacılığı faaliyeti çerçevesinde satın aldığı ve satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılan sermaye yatırımı, söz konusu sermaye yatırımının net varlık değerinin %70'i olarak hesaplanan gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilmiştir. Bu değerlendirme yöntemi daha önce söz konusu sermaye yatırımının alım ve geri alım işlemleri fiyatlandırmasında kullanılmıştır (Not 9).

NOT 6 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	71.355.625	89.537.798
Vadeli mevduatlar	24.392.907	19.712.264
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	24.200.221	5.937.272
Vadesiz mevduatlar	6.847.399	4.171.284
Toplam	126.796.152	119.358.618

Geri satım vaadi ile alım işlemleri Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

NOT 7 - GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR

	<u>31 Aralık 2016</u>		<u>31 Aralık 2015</u>	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları	13.913.259	13.889.108	9.096.149	8.957.518
Yabancı devlet tahvilleri ve hazine bonoları	279.899.351	279.611.924	235.283.647	235.077.334
Uluslararası kuruluşlar tahvilleri(*)	6.885.068	6.859.015	6.559.338	6.586.815
Toplam	300.697.678	300.360.047	250.939.134	250.621.667

(*)Uluslararası kuruluşlar tahvilleri, Avrupa Yatırım Bankası (European Investment Bank), Uluslararası İslami Likidite Kuruluşu (IILM), İslam Kalkınma Bankası (IDB) ve Dünya Bankası (International Bank of Reconstruction and Development - IBRD) tarafından ihraç edilen kuponlu ve iskontolu menkul kıymetlerdir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Şirketlere verilen kredi ve avanslar:		
Yabancı ülke kredileri	15.305	13.392
Yurt içi krediler	37.590.464	22.719.309
Toplam canlı krediler	37.605.769	22.732.701
Tahsili gecikmiş krediler	5.440.566	4.472.547
Toplam verilen kredi ve avanslar, brüt	43.046.335	27.205.248
Krediler değer düşüklüğü karşılığı	(5.440.566)	(4.472.547)
Net verilen kredi ve avanslar	37.605.769	22.732.701

Krediler değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
1 Ocak bakiyesi	4.472.547	3.560.589
Yıl içinde ayrılan/(iptal olan) karşılık (*)	968.019	911.958
31 Aralık bakiyesi	5.440.566	4.472.547

(*) Krediler değer düşüklüğü karşılığı, yabancı para değerlemesinden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Banka'nın yeniden yapılandırılan 15.625 bin TL (31 Aralık 2015: 13.657 bin TL) tutarında verilen kredi ve avansları bulunmaktadır. Yeniden yapılandırma anlaşmasına göre Banka, yukarıda bahsedilen yeniden yapılandırılmış kredinin 16.585 bin TL (4.712.512 ABD Doları) tutarındaki (31 Aralık 2015: 13.702 bin TL (4.712.512 ABD Doları)) faiz alacağından karşı tarafın yeniden yapılandırma anlaşmasındaki yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda tutarın tekrar tahakkuk ettirilmesi şartıyla vazgeçmiştir. 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Banka söz konusu şarta bağlı alacağı için karşılık ayırmıştır.

NOT 9 - SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla satılmaya hazır finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

	Hizmet alanı	Hisse payı (%)		Tutar	
		31 Aralık 2016	31 Aralık 2015	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Hisse senetleri					
BIS	Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,43	1,43	882.636	723.924
Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu	Likidite Yönetimi	13,33	13,33	35.192	29.076
SWIFT	Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	128	92
Toplam				917.956	753.092

BIS'in hisselerinin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutarın BIS'in yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 27).

Banka'nın BIS'teki hisseleri gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmiştir. BIS'in 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla hesaplanan gerçeğe uygun değeri, Banka'nın BIS'in 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihli net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmış ve yıl sonundaki TL/SDR kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, önceden BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 9 - SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (devamı)

Satılmaya hazır finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Açılış bakiyesi, 1 Ocak	753.092	628.430
Alımlar	-	-
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	164.864	124.662
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık	917.956	753.092

NOT 10 - ALTIN REZERVİ

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Külçe altın - Uluslararası standartta	49.449.492	51.191.476
Külçe ve sikke altın - Uluslararası standartta olmayan	416.756	315.557
Toplam	49.866.248	51.507.033

45.321 bin TL (31 Aralık 2015: 34.316 bin TL) tutarıdaki sikke ve külçe altın Hazine Müsteşarlığı adına, Banka kasasında muhafaza edilmektedir. Ayrıca 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 34.222.929 bin TL (31 Aralık 2015: 39.662.295 bin TL) tutarında yurt içi bankalar ve finansman şirketleri adına Banka nezdinde zorunlu karşılık olarak tutulan altın bulunmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve ekipmanlar	Devam etmekte olan yatırımlar	Toplam
31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla				
Maliyet	704.307	200.705	5.235	910.247
Birikmiş amortismanlar	(148.543)	(108.404)	-	(256.947)
Net defter değeri	555.764	92.301	5.235	653.300
31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	555.764	92.301	5.235	653.300
Alımlar	28.064	24.367	4.913	57.344
Elden çıkarılanlar (net)(*)	(1.718)	(29)	-	(1.747)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(4.963)	(24.763)	-	(29.726)
Kapanış net defter değeri	577.148	91.876	10.148	679.171
31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla				
Maliyet	729.296	221.943	10.148	961.387
Birikmiş amortismanlar	(152.148)	(130.068)	-	(282.216)
Net defter değeri	577.148	91.875	10.148	679.171
31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	577.148	91.875	10.148	679.171
Alımlar	6.461	13.156	14.872	34.489
Elden çıkarılanlar (net)(*)	(213)	(51)	-	(264)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(6.041)	(25.470)	-	(31.511)
Kapanış net defter değeri	577.355	79.510	25.020	681.885
31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla				
Maliyet	735.457	233.667	25.020	994.145
Birikmiş amortismanlar	(158.102)	(154.157)	-	(312.259)
Net defter değeri	577.355	79.510	25.020	681.885

(*)Banka 2016 yılı içinde, net defter değeri 264 bin TL tutarındaki maddi duran varlıklarını bedelsiz elinden çıkartmıştır.
(Banka 2015 yılı içinde, net defter değeri 1.747 bin TL tutarındaki maddi duran varlıklarını bedelsiz elinden çıkartmıştır.)

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş itfa payları	Net defter değeri
1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	12.752	(11.357)	1.395
Alımlar/(dönem itfa gideri)	5.063	(1.437)	3.626
Elden çıkarılanlar	-	-	-
31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla bakiyesi	17.815	(12.794)	5.021
1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	17.815	(12.794)	5.021
Alımlar/(dönem itfa gideri)	1.369	(2.629)	(1.260)
Elden çıkarılanlar	1.198	(1.198)	-
31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla bakiyesi	20.382	(16.621)	3.761

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Peşin ödenen giderler	71.747	71.620
Hammadde ve yarı mamul	50.983	48.379
Elektronik Fon Transferi ("EFT") komisyon gelir tahakkuku	15.601	14.045
Sair malzeme ve diğer depolar	13.323	9.302
Banknot matbaası akreditif bedelleri	352	5.527
Hazineden tahsil edilecek masraf ve komisyonlar (*)	25.909	21.607
Diğer (**)	63.122	22.523
Toplam	241.037	193.003

(*) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

(**) 31 Aralık 2016 itibarıyla 45.646 TL peşin ödenen vergi bulunmaktadır.

Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlar ile ilgili giderler yarı mamül olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kağıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
1 Ocak bakiyesi	103.042.636	85.118.222
Tedavüle giren banknotlar	55.309.941	45.739.890
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(35.245.518)	(27.815.476)
Zamanaşımına uğramış banknotlar	(147.146)	-
31 Aralık bakiyesi	122.959.913	103.042.636

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Zorunlu karşılıklar	184.905.999	207.708.761
Bankaların cari hesapları	100.183.600	41.754.608
Toplam	285.089.599	249.463.369

Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka'nın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden hesaplanmakta ve yine aynı Tebliğ'de belirlenen oranlar kullanılmakta ve Banka'ya yatırılmaktadır. Diğer taraftan finansman şirketlerince kullanılan kredilerde gözlemlenen artış dikkate alınarak, bankacılık sektörü dışındaki kredi kanalları takibinin finansal istikrar açısından taşıdığı önem nedeniyle 20 Aralık 2013 tarihinden itibaren finansman şirketleri de zorunlu karşılık uygulaması kapsamına alınmıştır. Banka, 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası zorunlu karşılıklara, 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren ise yabancı para zorunlu karşılıklara faiz ödemeye başlamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
İşçi Dövizleri Hesapları	2.941.203	3.911.127
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı mevduatı	25.067.320	28.660.279
Kamu fonlarına ve finansman kuruluşlarına ait mevduatlar	1.992.276	1.667.907
Kamu kurum mevduatları	8.297	8.000
Toplam	30.009.096	34.247.313

İşçi Dövizleri Hesapları vadesi 3 yıl vadeli ve vadesiz mevduatlardır. T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ait mevduat dahil olmak üzere kamu kuruluşları mevduatının ise 19.360.336 bin TL (31 Aralık 2015: 23.479.905 bin TL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır.

İşçi Dövizleri Hesapları'nın para birimleri cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2016</u>		<u>31 Aralık 2015</u>	
	Faiz oranı (%)	TL	Faiz oranı (%)	TL
EURO	%0,00-%0,25	2.774.338	%0,25	3.699.238
ABD Doları	%0,00-%0,25	132.779	%0,25	170.571
CHF	%0,00-%0,25	32.831	%0,25	39.739
GBP	%0,00-%0,25	1.255	%0,25	1.579
Toplam		2.941.203		3.911.127

NOT 17 - ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR

Uluslararası kuruluşlara borçlar altında yer alan IMF'ye olan borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından kaynaklanmaktadır. Bunun dışında Afrika Kalkınma Bankası'ndan oluşmaktadır. 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

Türkiye'nin Uluslararası Para Fonu (IMF) üyeliğinden doğan mali ilişkiler çerçevesinde ülke kotası, 18 Şubat 2016 tarihi itibarıyla, 3.202.800.000 SDR tutarında artırılarak 4.658.600.000 SDR olmuştur.

NOT 18 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Bankalararası para piyasalarından borçlar	50.320	26.505
Toplam	50.320	26.505

Bankalararası para piyasalarından borçlar Türk Lirası cinsinden olup, %7,25 faiz oranına sahiptir ve işlemlerin vadesi 2 Ocak 2017'dir. (31 Aralık 2015: Bankalararası para piyasalarından borçlar Türk Lirası cinsinden olup, %7,25 faiz oranına sahiptir ve işlemlerin vadesi 4 Ocak 2016'dır.)

NOT 19 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
İthalat ödeme emirleri	1.493.912	1.093.229
İleri valörlü yurt dışı transfer işlemleri	396.026	341.029
Ödenecek vergi ve stopajlar	90.121	80.494
Ödenecek senet ve havaleler	12.674	4.307
Gider tahakkukları	3.634	2.863
Diğer	69.280	60.728
Toplam	2.065.647	1.582.650

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 – VERGİLER

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Ödenecek kurumlar vergisi	1.625.061	2.350.351
Peşin ödenen vergiler	(1.625.061)	(1.909.013)
Vergi yükümlülüğü – net	-	441.338

Kurumlar Vergisi

Banka, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Banka’nın cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi tutarı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2016 yılında uygulanan efektif vergi oranı %20’dir (2015: %20).

Türkiye’de geçici vergi üçer aylık dönemler itibariyle hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2016 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibariyle vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %20. (2015:%20). Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kârdan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan kârlardan düşülemez.

Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait gelir vergileri aşağıda özetlenmiştir:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
- Kurumlar vergisi	1.625.061	2.350.351
- Ertelenmiş vergi gideri/(geliri)	3.389.140	1.717.981
Vergi gideri/(geliri)	5.014.201	4.068.332

Ertelenmiş vergiler

Banka, vergiye esas yasal finansal tabloları ile UFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile UFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %20’dir (2015: %20).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİLER (Devamı)

31 Aralık 2016 ve 2015 itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)'nin detayı aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	194.805	172.191	38.961	34.438
Maddi duran ve maddi olmayan varlıkların vergi tabanıyla taşınan değeri arasındaki fark	34.653	36.559	6.931	7.312
Diğer	18.982	15.745	3.796	3.149
Toplam Varlıklar	248.440	224.495	49.688	44.899
Değerleme hesabı (*)	(53.408.966)	(32.651.757)	(10.681.797)	(6.530.351)
Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkları	(835.293)	(683.558)	(41.765)	(34.178)
Toplam Yükümlülükler	(54.244.259)	(33.335.315)	(10.723.562)	(6.564.529)
Net Yükümlülük	(53.995.819)	(33.110.820)	(10.673.874)	(6.519.630)

(*) TCMB Kanunu'nun 23 Temmuz 2010 tarih ve 6009 sayılı Kanun ile değiştirilen 61. maddesi uyarınca Türk Lirası'nın yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Banka'nın aktif ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler, Banka'nın yasal bilançosunda geçici bir hesap olan "Değerleme Hesabı" içerisinde takip edilmektedir. Söz konusu değerlendirme hesabı kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir veya gider olarak dikkate alınmamaktadır. Döviz ve efektif alım satım işlemlerinden kaynaklanan kur farkları gerçekleştikleri tarih itibarıyla gelir tablosu içerisinde yer almaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketi aşağıda özetlenmiştir:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
1 Ocak bakiyesi	6.519.630	4.560.760
Kâr veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi, net	3.389.140	1.717.981
Öz sermaye ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	765.104	240.889
31 Aralık bakiyesi	10.673.874	6.519.630

Vergi giderinin mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Vergi öncesi kâr/(zarar)	28.130.177	24.805.183
%20 Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan karşılık	5.626.035	4.961.037
Vergiye tabi olmayan gelir	(629.749)	(913.070)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	17.915	20.365
Vergi gideri/(geliri)	5.014.201	4.068.332

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ncü maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, 4.297 TL (31 Aralık 2015: 3.828 TL) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Banka'nın, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. UMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Banka'nın yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
İskonto oranı (%)	3,99	3,99
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99	99

Temel varsayım, her hizmet yılı için 3,541 TL olan kıdem tazminatı tavanının her sene enflasyon oranında artacağıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış reel oranı gösterecektir. Banka'nın kıdem tazminatı yükümlülüğü kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren geçerli olan 4.426 TL (1 Ocak 2016: 4.093 TL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
1 Ocak bakiyesi	172.191	142.191
Hizmet maliyeti	25.166	30.359
Faiz maliyeti	6.889	5.673
Yıl içinde ödenen	(9.441)	(6.032)
31 Aralık bakiyesi	194.805	172.191

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - NET FAİZ GELİRİ

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Faiz geliri:		
Geri satım vaadi ile alım faiz gelirleri	7.131.918	5.841.938
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklardan alınan faizler	2.744.355	2.238.649
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alınan faizler	1.246.627	176.933
Verilen kredi ve avanslardan alınan faizler	164.674	74.837
Bankalardan alınan faizler	183.521	26.415
Toplam	11.471.095	8.358.772
Faiz gideri:		
Hazine hesaplarına verilen faizler (*)	1.405.170	1.402.705
Bankalara ödenen faizler (**)	1.705.172	577.122
Diğer mevduatlar	2.655	13.652
IMF'ye ödenen faizler	3.967	2.098
Bankalararası para piyasasına ödenen faizler	2.661	1.808
Geri alım vaadi ile satım faiz gideri	85	-
Toplam	3.119.710	1.997.385

Net faiz geliri **8.351.385** **6.361.387**

(*)1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 13 Şubat 2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile değişik 41. Maddesi Hazine Müsteşarlığı'na ait Banka nezdinde bulunan tevdiatın nemalandırılmasına ilişkin usul ve esasların Banka ile Hazine tarafından müştereken tespit olunacağı hükmüne bağlanmıştır. Bu çerçevede Hazine ile Banka arasında "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Nezdinde Tutulan T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na Ait Mevduat Hesaplarının Nemalandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı protokol 12 Ekim 2011 tarihi itibarıyla imzalanmış ve Hazine'nin Banka nezdindeki hesaplarına faiz ödenmeye başlanmıştır.

(**) 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası cinsi zorunlu karşılıklara faiz ödenmeye başlanmıştır. Ayrıca 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren yabancı para zorunlu karşılıklara da faiz ödenmesine başlanmıştır.

NOT 23 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ücret ve komisyon geliri:		
EFT komisyon geliri	250.810	228.088
Hazineden alınacak komisyon tahakkuk geliri(***)	154.092	136.098
Altın saklama ücreti	81.989	72.245
Bankalardan tahsil edilen vezne merkezleri işlemleri komisyonları	3.313	5.399
Döviz ve efektif piyasası işlemleri komisyonları	136	22
Diğer	11.962	35.440
Toplam	502.302	477.292
Ücret ve komisyon gideri:		
Yurt dışı banka hesapları	4.315	3.341
Diğer	12.859	11.194
Toplam	17.174	14.535

Net ücret ve komisyon geliri **485.128** **462.757**

(***) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - TEMETTÜ GELİRİ

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Satılmaya hazır finansal varlıklardan	6.562	6.355
Toplam	6.562	6.355

NOT 25 - KUR FARKI KÂRI/(ZARAR), NET

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kur farkı kârı/(zararı), net		
- evalüasyon kârı/(zararı), net	16.956.526	8.605.583
- döviz alım satım kârı, net	5.232.134	12.472.394
Toplam	22.188.660	21.077.977

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla evalüasyon kârı/(zararı), altın tutarlarının değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelirleri/(giderleri) ve dövizlerin yeniden değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş evalüasyon gelir/(giderlerini) içermektedir. Banka, yasal finansal tablolarında, TCMB Kanunu gereği, altın tutarlarının değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelirleri ve dövizlerin yeniden değerlemesi sonucu gerçekleşmemiş evalüasyon kârı/(zararı)'nı net dönem kârına dahil etmemekte ve geçici hesap olan "Değerleme Hesabı" altında takip etmektedir.

NOT 26 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ücretler ve maaşlar	687.093	631.546
Yönetim giderleri	195.472	177.377
Sosyal güvenlik giderleri	85.590	81.422
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	34.140	31.163
Diğer	2.113	2.388
Toplam	1.004.408	923.896

Banka tarafından 2016 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 4.687'dir (2015: 4.764).

NOT 27 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Alınan teminatlar	72.822.933	50.663.534
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 9)	142.029	121.110
Toplam	72.964.962	50.784.644

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Banka aleyhine açılmış olup halen yasal işlem sürecinde olan 4.253 Bin TL, 64.596.952 ABD Doları ve 222.397 Euro'dan (31 Aralık 2015: 4.369 bin TL, 64.596.952 ABD Doları ve 222.397 Euro) tutarlarında çeşitli davalar bulunmaktadır. Banka, söz konusu davalara ilişkin profesyonel görüşün önemli bir maddi kayıp olasılığının düşük olduğu yönünde verilmiş olması sebebiyle ekli finansal tablolarında herhangi bir karşılık ayırmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 28 - SERMAYE

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Banka'nın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	TL	Pay %	TL	Pay %
Hazine Müsteşarlığı	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
MERVAK İç ve Dış Ticaret A.Ş.	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	3	1	3
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	16	3	16
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	47.439		47.439	
Toplam ödenmiş sermaye	47.464		47.464	

Sermaye, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 bin TL olup her biri 0,1 TL tutarında 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye T.C. Hükümeti'nin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine Müsteşarlığı'na, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve bazı önceliklere sahip şirketlere ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

NOT 29 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER

Yasal mali tablolarda yer alan ihtiyat akçeleri dışındaki birikmiş kârlar TCMB Kanunu'na istinaden mensuplara, Hazine Müsteşarlığı'na ve diğer hissedarlara, aşağıda belirlenen ihtiyat akçelerine ilişkin sınırlamalara uygun olarak dağıtılabilir.

Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır:

- %20'si ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazine Müsteşarlığı'na transfer edilmektedir.

NOT 30 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Nakit	6.391.397	4.288.758
Bankalardan alacaklar (faiz gelir reeskontları hariç)	126.727.996	119.288.185
Toplam	133.119.393	123.576.943

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 31 - İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

Ekteki finansal tablolar aşağıda sunulan ilişkili taraflarla olan bakiye ve işlemleri içermektedir.

(i) İlişkili taraf bakiyeleri

İlişkili taraf bakiyeleri, hissedarlara ve kamu kuruluşlarına ilişkin bakiyeleri ifade etmektedir.

	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2015</u>
Varlıklar:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar ⁽¹⁾	13.889.108	8.957.518
Bankalardan alacaklar ⁽²⁾	45.016.152	44.254.099
Yükümlülükler:		
Bankalara borçlar ⁽³⁾	188.248.332	173.017.372
Diğer mevduatlar ⁽⁴⁾	25.290.691	28.879.112

(1) Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvillerini içermektedir.

(2) Banka'nın hissedarlarından, geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarını ve interbank döviz depoları bakiyelerini içermektedir.

(3) Hissedarlara ait zorunlu karşılık mevduatlarını içermektedir.

(4) Hazine ve kamu kuruluşu mevduatlarını içermektedir.

(ii) İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	5.508	5.402
Faiz gelirleri ⁽¹⁾	586.128	521.901
Faiz giderleri ⁽²⁾	2.696.755	1.648.178
Ücret ve komisyon gelirleri ⁽³⁾	255.591	232.841
Ortaklara kâr dağıtımı	9.303.015	5.801.441
Memurlara ödenen temettü	9.150	8.357

(1) Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvili faiz gelirini içermektedir.

(2) Hissedarlara ait mevduatlara ödenen faiz giderlerini içermektedir.

(3) Banka'nın, hissedarlarından elde ettiği Elektronik Fon Transferi komisyonlarını ve Hazine ve Kamu kurumlarından alınan komisyon ve masrafları içermektedir.

NOT 32 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.